

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Факультет філології

EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM
ECTS – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

/

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність – 014 Середня освіта
Спеціалізація – 014.01 Середня освіта (українська мова і література)
Другий (магістерський) рівень вищої освіти

ЗМІСТ

1. Організаційна структура Факультету філології.
2. Організаційна структура кафедр факультету.
3. Перелік освітніх програм Факультету філології.
4. Умови навчання.
5. Основні методи навчання, що використовуються у навчальному процесі, способи оцінювання знань студентів.
6. Графік навчального процесу.
7. Навчальний план.
8. Анотації навчальних дисциплін.
9. Фахове спрямування та кваліфікаційні вимоги до фахівців.
10. Глосарій фахових термінів і термінів європейської вищої освіти.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ФАКУЛЬТЕТУ ФІЛОЛОГІЇ

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000.

Контактні телефони:

Деканат: (0342)59-60-42; факс (034-22)-3-15-74.

E-mail: dekanat_filolog@pnu.edu.ua.

Заступники декана: (0342)59-60-78.

Методист заочного відділення: (0342)59-60-78.

Інформація про склад деканату:

Декан факультету – доктор філологічних наук, професор Роман Богданович
Голод

тел.: (0342)59-60-42, e-mail: roman.golod@pnu.edu.ua.

Заступники декана:

кандидат філологічних наук, доцент Ольга Миколаївна Лазарович

тел.: (0342)59-60-78, e-mail: olha.lazarovych@pnu.edu.ua;

кандидат філологічних наук, доцент Данило Олексійович Рега

тел.: (0342)59-60-78, e-mail: danylo.reha@pnu.edu.ua.

Диспетчер деканату – ГросевичІринаВолодимирівна

тел.: (0342)59-60-42.

Методист заочного відділення – БеляєваНаталіяІванівна

тел.: (0342)59-60-78, e-mail: nataliia.beliaieva@pnu.edu.ua.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА КАФЕДР ФАКУЛЬТЕТУ

Кафедра української мови

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,

гуманітарний корпус, 3-й поверх, ауд. 310.

Контактні телефони:

(0342)59-60-08;

e-mail: kum@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Василь Васильович
Грещук;

доктор філологічних наук, професор Марія Іванівна Голянич;

доктор філологічних наук, професор Володимир Михайлович Барчук;

кандидат філологічних наук, доцент Ірина Орестівна Бабій;

кандидат філологічних наук, доцент Михайло Васильович Бігусяк;

кандидат філологічних наук, доцент Марія Петрівна Брус;

кандидат філологічних наук, доцент Ірина Федорівна Джочка;

кандидат філологічних наук, доцент Іван Михайлович Думчак;

кандидат філологічних наук, доцент Наталія Ярославівна Іванишин;

кандидат філологічних наук, доцент Пена Любов Іванівна;

кандидат філологічних наук, доцент Василь Іванович Пітель;

кандидат філологічних наук, доцент Віра Мирославівна Пітель;

кандидат філологічних наук, доцент Наталія Михайлівна Пославська;

кандидат філологічних наук, доцент Оксана Антонівна Семенюк;

кандидат філологічних наук, доцент Роксолана Іванівна Стефурак;

кандидат філологічних наук, доцент Оксана Дмитрівна Ципердюк;

старший лаборант – Анна Борисівна Кисла.

Кафедра української літератури

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,

гуманітарний корпус, 3-й поверх, ауд. 303.

Контактні телефони:

(0342)59-60-74;

e-mail: kaf.lit@ukr.net

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Степан Іванович Хороб;

доктор філологічних наук, професор Роман Богданович Голод;
доктор філологічних наук, професор Наталія Василівна Мафтин;
доктор філологічних наук, професор Роман Володимирович Піхманець;
кандидат педагогічних наук, професор Ольга Володимирівна Слоньовська;
кандидат філологічних наук, доцент Євген Михайлович Баран;
кандидат філологічних наук, доцент Наталія Михайлівна Вівчарик;
кандидат філологічних наук, доцент Залевська Оксана Михайлівна;
кандидат філологічних наук, доцент Наталія Степанівна Курінна;
кандидат філологічних наук, доцент Любов Богданівна Процюк;
старший лаборант – Марія Сергіївна Грицюк.

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,
гуманітарний корпус, 4-й поверх, ауд. 405.

Контактні телефони:

(0342) 59-61-44;

e-mail: ksl@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Ігор Володимирович
Козлик;

кандидат філологічних наук, доцент Тамара Олексіївна Ткачук;

кандидат філологічних наук, доцент Іванна Василівна Девдюк;

кандидат педагогічних наук, доцент Алла Михайлівна Мартинець;

кандидат філологічних наук, доцент Олена Володимирівна Тереховська;

кандидат філологічних наук, викладач Ірина Миколаївна Спатар;

кандидат філологічних наук, доцент Данило Олексійович Рега;

асистент Анна Борисівна Мурейко;

старший лаборант – Марія-Мар'яна Володимирівна Савчин.

Кафедра слов'янських мов

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,

гуманітарний корпус, 4-й поверх, ауд. 402.

Контактні телефони:

(0342) 59-60-63;

e-mail: ksm@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Микола Петрович
Лесюк;

магістр філології, старший викладач СамантаБусіло;

старший викладач Віра Ігорівна Дерев'янка;

кандидат філологічних наук, асистент Наталія Омелянівна Дорогович;

кандидат філологічних наук, асистент Оксана Романівна Корпало;

кандидат філологічних наук, доцент Ольга Миколаївна Лазарович;

кандидат філологічних наук, доцент Дарина Миронівна Мицан;

кандидат філологічних наук, доцент Олена Миколаївна Пелехата;

кандидат філологічних наук, старший викладач Мар'яна Володимирівна Скрипник;

кандидат філологічних наук, асистент Наталія Олегівна Щербій;

старший лаборант – Галина Дмитрівна Ліщинська.

Кафедра загального та германського мовознавства

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,

гуманітарний корпус, 4-й поверх, ауд. 408.

Контактні телефони:

(0342) 59-60-10;

e-mail: kzm@pnu.edu.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Віталій Іванович
Кононенко;

кандидат філологічних наук, доцент Олексій Дмитрович Воробець;

кандидат філологічних наук, доцент Петро Петрович Дрогомирецький;

кандидат філологічних наук, доцент Ярослав Григорович Мельник;

кандидат філологічних наук, доцент Уляна Любомирівна Паньків;

кандидат філологічних наук, доцент Марта Йосипівна Петришин;

кандидат філологічних наук, доцент Валентина Василівна Ґрещук;
старший викладач Оксана Юрїївна Дяків;
старший викладач Ірина Володимирівна Ілійчук;
старший лаборант – Галина Михайлівна Переґінець.

Кафедра журналістики

Адреса:

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76000,
гуманітарний корпус, 4-й поверх, ауд. 414.

Контактні телефони:

e-mail: kaf_journ@pu.if.ua

Викладацький склад:

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, доцент Олександр Михайлович Холод;
доктор філологічних наук, професор Борис Володимирович Потятиник;
кандидат філологічних наук, доцент Микола Миколайович Васильчук;
кандидат філологічних наук, доцент Ганна Іванівна Марчук;
кандидат філологічних наук, доцент Руслана Любомирівна Савчук;
кандидат політичних наук, асистент Наталія Володимирівна Шотурма;
кандидат політичних наук, доцент Наталія Василівна Марчук;
кандидат філологічних наук, асистент Соломія Степанівна Хороб;
асистент Андрій Іванович Русиняк;
кандидат політичних наук, асистент Ігор Богданович Дебенко;
кандидат наук з соціальних комунікацій, асистент Галина Іванівна Пристай;
кандидат політичних наук, доцент Ігор Васильович Бойчук;
старший лаборант – Тетяна Іванівна Струтинська.

3. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЛОЛОГІЇ

Перший (бакалаврський рівень):

ОП Середня освіта (українська мова і література);

ОП Середня освіта (польська мова та література);

ОП Українська мова і література;

ОП Польська мова і література;

ОП Чеська мова і література;

ОП Журналістика.

Другий (магістерський) рівень

ОП Середня освіта (українська мова і література);

ОП Українська мова і література;

ОП Польська мова і література;

ОП Журналістика.

4. УМОВИ НАВЧАННЯ

Коротка інформація про Факультет філології

Факультет філології – один із найстаріших факультетів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У 2015 році Факультет відсвяткував своє 75-річчя, підготувавши за цей період понад 15 тисяч висококваліфікованих фахівців-філологів. Серед випускників факультету є чимало науковців – докторів та кандидатів наук, державних та політичних діячів, журналістів, письменників тощо.

На факультеті успішно функціонують спеціалізовані ради із захисту кандидатських дисертацій з української мови та української літератури, на засіданнях яких захистили свої дисертації понад 100 осіб. На кафедрах української мови, української літератури, загального та германського мовознавства, світової літератури і порівняльного літературознавства працюють аспірантури, на кафедрі української мови та кафедрі української літератури відкриті докторанти.

Навчальний процес в Інституті філології забезпечують кафедри української мови (завідувач – доктор філологічних наук, професор Грещук Василь Васильович), української літератури (завідувач – доктор філологічних наук, професор Хороб Степан Іванович), загального та германського мовознавства (завідувач – доктор філологічних наук, професор, академік АПН України Кононенко Віталій Іванович), світової літератури і порівняльного

літературознавства (завідувач – доктор філологічних наук, професор Козлик Ігор Володимирович), слов'янських мов (завідувач – доктор філологічних наук, професор Лесюк Микола Петрович), журналістики (завідувач – доктор філологічних наук, доцент Олександр Михайлович Холод).

Викладачі фахових кафедр вивчають різні теми в галузі української та іноземної філології, актуальні проблеми мовознавства та літературознавства: кафедра української мови досліджує проблеми українського словотвору, мовні проблеми художнього тексту, актуальні проблеми синтаксису, української діалектології, передусім гуцульської, тощо; кафедра української літератури – різноманітні аспекти літературного процесу в Україні; кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства вивчає творчість зарубіжних письменників та їх зв'язки з українською літературою; на кафедрі слов'янських мов і на кафедрі загального та германського мовознавства розробляється тема міжслов'янських мовних паралелей.

На кафедрі світової літератури і порівняльного літературознавства діє методологічна лабораторія з історії літератури, теорії літератури і компаративістики. Окрім того, на Факультеті філології функціонує польськомовна бібліотека та фільмотека. У планах – відкриття чеськомовної бібліотеки та фільмотеки.

Факультет філології підтримує зв'язки з багатьма навчальними закладами та науковими установами інших країн. Зокрема, укладені угоди про співпрацю з Варшавським, Ягеллонським, Гданським, Жешувським університетами, університетом імені кардинала С. Вишинського у Варшаві, університетом у Гожові Великопольському, Вищою професійною школою в Ціханові (Польща), Карловим університетом (м. Прага, Чеська Республіка), Університет Палацького (м. Оломоуц, Чеська Республіка). Факультет філології співпрацює з багатьма іншими університетами. Викладачі філологічних кафедр беруть участь у різноманітних міжнародних наукових конференціях та конгресах у Польщі, Чехії, Німеччині, Австрії. Почесними докторами Інституту філології є іноземні академіки НАН України Леонід Рудницький (США), Стефан Козак (Польща), а також Герої України, поети і громадські діячі Дмитро Павличко та Іван Драч. Щороку (протягом навчального року, а також у літній період) студенти проходять стажування, а також літню практику в університетах Польщі, Чехії і інших країн.

Загальна інформація про практики

Проведення практик на Факультеті філології відповідає положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України, а також іншим нормативним документам щодо практичної підготовки студентів, навчальному плану спеціальності та освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівців.

Програма виробничої педагогічної (навчально-виховної) практики студентів-магістрів спеціальності 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література галузі знань 01 Освіта/Педагогіка розроблена з врахуванням Законів України «Про освіту» (від 23.05.1991 р. № 1060-X), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Наказ Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. № 93), Національних доктрин розвитку освіти (Указ Президента України від 17.04.2002 р. №347/2002, а також відповідних угод: Угоди № 4 с / 17 про співпрацю між Департаментом освіти та науки Івано-Франківської міської ради та Державним вищим навчальним закладом «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 20 лютого 2017 року та Угоди № 83 с/ 16 про співпрацю між Департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 21 грудня 2016 р.

Практика студентів-магістрів є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури, тому питома спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час усього курсу навчання, в тому числі й у бакалавраті, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, зняряддям праці в галузі їхньої майбутньої спеціальності, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (014 Середня освіта). Практика студентів передбачає безперервність і послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних умінь, навичок і

теоретичних знань. Виробнича педагогічна практика на першому курсі магістратури є важливим етапом набуття студентами-магістрами шкільного досвіду, зокрема в ролі вчителя української мови і літератури та класного керівника. Студенти-магістри як денної, так і на перспективу – заочної форми навчання проходять практику з відривом від навчального процесу (4 тижні у 2-му семестрі I-го курсу магістратури). Практика відбувається в закладах освіти I-III рівнів акредитації, які визначені базами практики відповідно до укладених ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Угод.

Мета і цілі курсу

Метою виробничої педагогічної практики в закладах освіти I-III рівнів акредитації є оволодіння студентами-магістрами сучасними методами, принципами та засобами навчання української мови і літератури, формування у них на базі психолого-педагогічних і фахових знань професійних умінь та навичок для здійснення навчально-виховного процесу з української літератури в навчальних закладах загальної середньої освіти I –III рівнів акредитації, а також самостійно вирішувати типові професійні завдання, передбачені вимогами освітньо-кваліфікаційного рівня учителя української мови і літератури; застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних педагогічних і науково-дослідних завдань. Важливим аспектом виробничої педагогічної практики є можливість пов'язати набутий теоретичний досвід з навчальним матеріалом усього курсу методики викладання української літератури з практикою шкільної освіти.

Виробнича педагогічна (навчально-виховна) практика передбачає

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1.Здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації.

ЗК2.Здатність проведення досліджень, розробки проєктів та генерування нових ідей в галузі освіти.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності.

ЗК 6. Вміння діагностувати проблеми в галузі освіти, знаходити компромісні рішення та брати відповідальність за їх втілення, бути самокритичним.

ЗК 7. Вміння взаємодіяти в педколективі, налагоджувати міжособистісну комунікацію з учасниками навчально-виховного процесу.

ЗК 10. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультуральність, дотримуватися гендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами.

ЗК 11. Здатність планувати свій час, працювати автономно і самостійно.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання традиційних і новітніх теорій, напрямків, методів і технологій в галузях педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов.

ФК 2. Уміння застосовувати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, використовувати сучасні методики і технології навчання у закладах освіти.

ФК 3. Уміння враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, організувати комунікацію, забезпечувати рівноправну, доброзичливу атмосферу, що сприяє навчанню, незалежно від соціально-культурних, економічних, гендерних особливостей учасників освітнього процесу.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність планувати, організувати та проводити уроки та навчальні курси з основної і другої іноземної мови та англійської літератури, а також оцінювати навчальні досягнення учнів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати виробничої педагогічної практики:

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2. Усвідомлювати специфіку предметної області та розуміти особливості професійної діяльності, взаємозв'язки філологічної науки з іншими галузями науки і практики.

ПРН 4. Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, інтерпретувати мовно-літературні процеси.

ПРН 6. Застосовувати сучасні та інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження.

ПРН 8. Вирішувати морально-етичні проблеми у професійній діяльності, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, студентами, учнями та їхніми батьками.

ПРН 9. Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з української та іноземної мови задля ефективної міжкультурної комунікації та підвищення професійного рівня.

ПРН. 10 Володіти критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії і досвід (вітчизняний і закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 12. Забезпечувати рівноправність (расову, гендерну, релігійну, політичну тощо), враховувати індивідуальні особливості учасників навчального процесу.

ПРН 13. Володіти здатність до самостійного та автономного навчання упродовж життя на основі власної траєкторії розвитку

ПРН 14. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

Виробнича педагогічна (навчально-виховна) практика кваліфікаційного рівня «магістр» студентів спеціальності 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література галузі знань 01 Освіта/Педагогіка першого курсу навчання проходить у II семестрі на базі різних закладів освіти I-III рівнів

акредитації.

Виробнича педагогічна (асистентська) практика, як один із елементів системи професійної підготовки майбутніх викладачів вищих навчальних закладів різного рівня акредитації, виконує важливу роль у формуванні високоосвічених фахівців і є органічною частиною навчально-виховного процесу. Вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю у вищому навчальному закладі, діагностуючи загальний рівень фахової, психолого-педагогічної та методичної компетентностей і зумовлюючи остаточне професійне самовизначення майбутнього педагога. В основу змісту й структури програми асистентської практики покладено принципи єдності та взаємозв'язку теорії і практики, диференційного підходу і реалізації творчого потенціалу. Вона спрямована на те, аби студент набув умінь та професійних навичок на посаді викладача, досвіду застосування здобутих у процесі навчання сучасних літературознавчих знань і новітніх методичних напрацювань.

Комплексна підготовка магістрів-філологів передбачає науково-дослідницьку роботу, яка завершується написанням та захистом магістерської пошуково-кваліфікаційної праці. Підготовка та захист магістерської роботи – визначальна та ключова форма навчальної діяльності студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістра. Цей вид навчально-наукової праці передбачає володіння знаннями з філології, які здатні забезпечити здійснення науково-пошукової та фахової пізнавальної діяльності в усіх формах та різновидах: опрацювання науково-дослідницької теми, що має евристичний характер, визначення предмета та об'єкта дослідження та опису, збір, систематизація та аналіз матеріалу дослідження, опрацювання теоретико-методологічних засад пошуково-описової праці, визначення типологічних критеріїв досліджуваного об'єкта, аналіз його формальних, семантичних та функціональних ознак, володіння метамовою та творення адекватних наукових текстів, редагування та презентація наукової праці. Важливо, щоб набуті знання та вміння сформували навчальний, пошуковий та аналітичний потенціал магістра філологічного фаху.

Науково-дослідницька практика магістра, яка є важливим, можливо, визначальним компонентом написання магістерської роботи, входить до структури навчального навантаження, визначеного навчальним планом для опрацювання, апробації, підготовки до захисту та презентації перед ДЕК магістерського науково-пошукового та кваліфікаційного дослідження.

Матеріально-технічна база

Освітньо-професійну програму забезпечено такими матеріально-технічними ресурсами: Наукова бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»; електронна бібліотека: <http://lib.pnu.edu.ua/> ; бібліотеки випускових кафедр (читальний зал В. Полека); спеціалізований читальний зал відділу славістики Факультету філології; методологічна лабораторія з історії літератури, теорії літератури і компаративістики; кабінет методики викладання літератури імені Ю. Султанова; 5 мультимедійних аудиторій; конференц-зал; телерадіостудія; університетський фонд комп'ютерних класів у Центрі інформаційних технологій. Термін експлуатації комп'ютерної техніки не перевищує восьми років. Випускові кафедри укомплектовані необхідною оргтехнікою. Освітній процес у повному обсязі забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам Наукової бібліотеки та вебресурсам університету. Інформаційні ресурси бібліотеки формують відповідно до предметної сфери освітньо-професійної програми та сучасних наукових тенденцій у галузі філології. Доступ до бібліотечних баз надано у внутрішній мережі університету. У навчальному закладі створено умови для доступу до інтернету, у корпусах університету, зокрема на факультеті, працює Wi-Fi мережа.

До матеріального забезпечення освітньої програми долучені фінансові та технічні ресурси закордонних ЗВО, з якими Університет уклав угоди про співпрацю. До таких іноземних ЗВО належать: Поморська академія в Слупську, Варшавський університет, академія імені Якуба з Парадижа в Гожові Великопольському.

Для самостійної роботи студентів запроваджено електронний ресурс d-lern.pu.if.ua , який містить навчально-методичні матеріали з переліку дисциплін освітньої програми.

Забезпеченість навчально-методичними матеріалами електронного ресурсу для кожної навчальної дисципліни становить 75%. До навчального процесу максимально залучено зовнішні наукові і навчальні Інтернет-ресурси,

лінки на які є у списках рекомендованої літератури в силабусах відповідних навчальних дисциплін.

Корпус забезпечений для пересування маломобільних груп населення з урахуванням їх обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я та віком. Усі входи в Гуманітарний корпус обладнані пандусами. Доступність на 3 і 4 поверхи, де проводиться навчання за ОП «Українська мова і література», забезпечує підйомник для інвалідів і ліфти.

5. ОСНОВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ, СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

У навчальному процесі використовуються такі методи: інформаційно-рецептивний (лекція, розповідь, бесіда, робота з підручником, робота з джерелами, демонстрація, візуалізація, пояснення); репродуктивний метод; метод проблемного викладу, частково-пошуковий та дослідницький методи; індуктивний, дедуктивний; наочні (робота з таблицями, схемами тощо); творчий метод; практичні методи (усні і письмові тренувальні вправи); експериментальний метод.

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до Положення про моніторинг якості знань здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Доповнення до Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку формування рейтингу успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про порядок повторного вивчення дисциплін.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання. Види контролю: поточний контроль (усне та письмове опитування, оцінка роботи в групах, тестування); підсумковий контроль (екзамени, заліки, тестування знань та умінь, захисти практик, захисти курсових робіт); контроль самостійної роботи; державна атестація (підготовка та публічний захист (представлення) кваліфікаційної (магістерської) роботи).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

<https://nmv.pnu.edu.ua/%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/>

7. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

 Ректор Л. С. Пенчала
 (підпис) (прізвище і ініціали)
 20 року
 Затверджено Вченою Радою університету...

Міністерство освіти і науки України
 "Одеський національний університет імені Василя Степаника"

Кваліфікація **Магістр освіти**

Строк навчання **1 рік 4 місяці**

Бакалавр, спеціаліст, магістр
 на основі

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Підготовки **магістра** з галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**
 Освітньо-професійна програма **014.01 Середня освіта (українська мова і література)**
 за спеціальністю **014 Середня освіта**
 спеціалізацією **014.01 Українська мова і література**

Форма навчання **денна**

I. I графік навчального процесу

Курс	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень
1	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т
2	Т	В	В	В	В	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т

ПОЗНАЧЕННЯ: Т - Теоретичне навчання, КС - Контроль за самою роботою, К - Канкули, С - Екзаменаційна сесія, ВП - Виробнича практика, А - Атестація, КВ - Кваліфікаційна робота.

II. ЗВЕДЕННЯ ДАНИ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, тижні

Курс	Теоретичне навчання	Канкули	Екзаменаційна сесія	Виробнича практика	Атестація	Кваліфікаційна робота	Всього
1	29	3	11	5	4		52
2	9		2	4	1	1	17
Разом	38	3	11	7	8	1	69

III. ПРАКТИКА

Назва практики	Семестр	Тижні
Виробнича		8
Виробнича педагогічна практика в закладах освіти	2	4
Виробнича педагогічна (асистентська) практика	3	4
Типові практики		10
Науково-дослідна практика	1	10

IV. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Назва навчальної дисципліни	Форма державної атестації (екзамени, дипломний проєкт (робота))	Семестр
Атестація	магістерська робота	3

V. План навчального процесу

№ з/п	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами				Кількість кредитів ECTS	Кількість годин							Розподіл аудиторних годин				
		Е-класмени	Запіки	Курсові			Загальний обсяг	Аудиторних у тому числі					Самостійна робота	I курс		II курс		
				проекти	роботи			Всього	Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні		Індивідуальні	Семестри		Кількість тижнів в семестрі	
															1	2	3	4
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ																		
1.1. Цикл загальної підготовки																		
1	Іноземна мова за профспрямуванням		2			3	90	30		30				60		2		
2	Методологія і методика наукових досліджень та академічна доброчесність 1		1			1,5	45	22	10	12				23	1,5			
3	Методологія і методика наукових досліджень та академічна доброчесність 2		1			1,5	45	22	10	12				23	1,5			
4	Сучасні інформаційні технології на уроках словесності		2			3	90	30		30				60		2		
5	Українознавство в контексті становлення і розвитку національної освіти	2				3	90	44	20	24				46		3		
6	Охорона праці в галузі		2				30	10	6	4				20		1		
Всього по п. 1.1:		1	4			12	360	148	40	108				212	4	7		
1.2. Цикл професійної підготовки																		
1.2.1. Теоретична підготовка																		
7	Історія лінгвістики та теорія мови	1				6	180	60	24	36				120	4			
8	Історія літературознавчих вчень і методика аналізу художнього тексту	1				3	90	44	20	24				46	3			
9	Методика викладання української мови та української літератури в закладах освіти різних рівнів акредитації	1				3	90	48	24	24				42	3			
10	Методика викладання української мови та української літератури в ЗВО	1				3	90	30	18	12				60	2			
11	Педагогіка і психологія вищої школи		1			3	90	30	12	18				60			3	
12	Теоретико-прагматичні аспекти етнологістики	3				3	90	30	12	18				60			3	
13	Тенденції розвитку української літератури XXI століття	3				3	90	30	12	18				60			3	
Всього по дисциплінам п.1.2.1:		6	1			24	720	286	130	156				434	15	6		

1.2.2. Практична підготовка														
14	Виробнича педагогічна практика в закладах освіти		2			6	180						180	
15	Виробнича педагогічна (асистентська) практика		3			6	180						180	
16	Підготовка магістерської роботи, в т.ч. науково-дослідна практика		3			15	450						450	
Всього по дисциплінам п.1.2.2.:			3			27	810						810	
Всього по п. 1.2.:		6	4			51	1530	286	130	156			1244	15
Разом за розділом (п. 1):		7	8			63	1890	434	170	264			1456	19
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ														
17	Філософія освіти		1			3	90	30	18	12			60	2
18	Освітній менеджмент		1			3	90	30	18	12			60	2
19	Формування комунікативно-стратегічної компетентності вчителя		1			3	90	30	18	12			60	2
20	Курсова робота з методики викладання української мови				1	3	90						90	
21	Курсова робота з методики викладання української літератури				1	3	90						90	
22	Західноукраїнська драматургія і театр		2			3	90	44	20	24			46	3
23	"Станіславський феномен" в сучасному літературному процесі		2			3	90	44	20	24			46	3
24	Основні тенденції розвитку українського історичного роману		2			3	90	44	20	24			46	3
25	Гіпнолія граматики одиниць у науковій парадигмі та шкільному курсі української мови		2			3	90	44	20	24			46	3
26	Лінгвістичний аналіз тексту		2			3	90	44	20	24			46	3
27	Стилістичні засоби текстотворення		2			3	90	44	20	24			46	3
28	Драматичний мовний аналіз як метод навчання рідної мови		2			3	90	44	20	24			46	3
29	Риторика		2			3	90	44	20	24			60	2
30	Документознавство в сфері освіти		2			3	90	30	12	18			60	2
31	Методика аналізу поетичного тексту		2			3	90	30	12	18			60	2
32	Методологічні концепції Івана Франка		3			3	90	30	12	18			60	2
33	Становлення і розвиток української літературної мови у Галичині		3			3	90	30	12	18			60	2
34	Культура мови та стилю комунікації в освітньому просторі		3			3	90	30	12	18			60	2
35	Українська лінгвокультурологія		3			3	90	30	12	18			60	2

37	Природа художнього мислення представників "Покутської трійці"		3			3	90	30	12	18				60			3
38	Іміблематичні механізми і процеси художнього пізнання		3			3	90	30	12	18				60			3
Разом за розділом (п. 2):			7		1	24	720	252	114	138				468	2	11	6
3. АТЕСТАЦІЯ																	
39	Атестація		3			3	90							90			
Разом за розділом (п. 3):						3	90							90			
Загальна кількість						90	2700	686	284	402				2014	20	18	12
Кількість годин на тиждень														71			
Кількість екзаменів														7	4	1	2
Кількість заміків														15	4	7	4
Кількість курсових проєктів														0			
Кількість курсових робіт														1	1		

Декан факультету **Голод Р.Б.**

Навчальний план затверджено вченою радою **Факультета філології** (протокол № 10 від "30" квітня 2020 року)

Погоджено: навчально-методичний відділ
" " 20 р.

(підпис, прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри української мови

(підпис, прізвище та ініціали)

Грещук В.В.

Завідувач кафедри української літератури

(підпис, прізвище та ініціали)

Хороб С.І.

Гарант освітньої програми

(підпис, прізвище та ініціали)

Оліяр М.П.

8. АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФСПРЯМУВАННЯМ

Назва дисципліни	Іноземна мова за профспрямуванням		
Викладач (-и)	Ткачівський Василь Васильович		
Контактний телефон викладача	050 661 85 76		
E-mail викладача	vasyl.tkachivskyi@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Очна. Належить до нормативних навчальних дисциплін; цикл загальної підготовки		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно із графіком консультацій		
Анотація до курсу			
<p>Іншомовна підготовка є невід’ємним складником формування професійної компетентності та важливою передумовою академічної та професійної компетентності студентів. Програма «Іноземна мова за професійним спрямуванням» розрахована на студентів магістерської програми. Програма передбачає систематизацію знань студентів з англійської мови в усіх її аспектах в рамках компетентнісного підходу.</p> <p>Курс іноземної мови за професійним спрямуванням носить міждисциплінарний характер та реалізується засобами предметно-мовного інтегрованого навчання шляхом використання сучасних технологій навчання міжкультурної комунікації, є одним із способів поєднання курсів гуманітарного циклу з дисциплінами фахової підготовки студентів.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		30	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю: залік.

**МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ 1**

Назва дисципліни	Методологія і методика наукових досліджень та академічна доброчесність 1		
Викладач (-і)	Хороб Степан Іванович		
Контактний телефон викладача	(0342)596074		
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	45 год.; кількість кредитів ECTS – 1,5		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком консультацій		
Анотація до курсу			
Курс пов'язаний з організацією та методикою науково-дослідницької діяльності магістранта спеціальності 014 Середня освіта (українська мова і література). Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія написання магістерських робіт з літературознавства (специфіка, психологія і технологія наукової творчості), а також методика наукового дослідження. У курсі розкрито сутнісні характеристики основних методів і методик, поширених у сучасній науці про художній твір і письменницьку творчість.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		10	
Практичні		12	
Самостійна робота		23	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю: залік.

**МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ 2**

Назва дисципліни	Методологія і методика наукових досліджень та академічна доброчесність 2		
Викладач (-і)	Пославська Наталія Михайлівна		
Контактний телефон викладача	(050) 516-18-97		
E-mail викладача	nata.slavna@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	45 год.; кількість кредитів ECTS – 1,5		

Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення організаційних та методологічних аспектів індивідуальних магістерських проєктів		
Анотація до курсу			
Дисципліна «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність» належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін підготовки магістра. Вона забезпечує формування у здобувачів вищої освіти науково-дослідницької професійно-орієнтованої компетентності та передбачає оволодіння методологією та організацією наукового дослідження з урахуванням канонів сучасного наукового дискурсу.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	10		
Практичні	12		
Самостійна робота	23		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю: залік.

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ СЛОВЕСНОСТІ

Назва дисципліни	Сучасні інноваційні технології на уроках словесності
Викладач (-и)	Бабій Ірина Орестівна
Контактний телефон викладача	+38-066-52-96-980
E-mail викладача	iryna.babii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна. Належить до нормативних навчальних дисциплін; цикл загальної підготовки.
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій.
Анотація до курсу	
Програма вивчення освітнього компонента (навчальної дисципліни) «Застосування інноваційних технологій на уроках словесності» укладена	

відповідно до ОП підготовки магістра спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література). Предметом навчальної дисципліни є вивчення найважливіших інноваційних методик викладання української мови і літератури та сучасних технологій, знання яких необхідне для фахівця освітньої галузі.

Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		–	
Практичні		30	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю: залік.

УКРАЇНОЗНАВСТВО В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Назва дисципліни	Українознавство в контексті становлення і розвитку національної освіти
Викладач (-і)	Вівчарик Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342)596074
E-mail викладача	vivcharik@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 20 год. Понеділок 11.30-13.00, кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 26 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30 viber (+3800991329355).
Анотація до курсу	
Дисципліна «Українознавство в контексті становлення і розвитку національної освіти» вивчається студентами-магістрами першого курсу навчання у другому семестрі й має на меті утвердження ідеї цілісності та консолідації української нації, пізнання унікальної національної спадщини в умовах мультикультуральності, передбачає аналіз наукового і творчого доробку як вітчизняних, так і діаспорних сподвижників української справи,	

сприяє формуванню свідомого педагога, здатного використовувати елементи українознавства в освітньо-виховному процесі.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Семінарські	24
Самостійна робота	46

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю: екзамен.

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Назва дисципліни	Охорона праці в галузі
Викладач (-і)	Кошель Володимир Іванович
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-23
E-mail викладача	kbgd@pu.if.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	30 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	2 год. на тиждень (ауд. 24)

Анотація до курсу

Дисципліна “Охорона праці в галузі” орієнтована у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об’єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів уявлення про теоретичні та наукові основи забезпечення індивідуальної та колективної охорони праці в галузі. Ця дисципліна належить до фундаментальних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх фахівців у галузі освіти.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
Семінарські	4
Самостійна робота	20

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю:.

1.2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

1.2.1. ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА

ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИКИ ТА ТЕОРІЯ МОВИ

Назва дисципліни	Історія лінгвістики та теорія мови		
Викладач (-і)	Грещук Василь Васильович Думчак Іван Михайлович		
Контактний телефон викладача	(0342)59-60-08 - Грещук В.В. (0342)59-60-08 – Думчак І.М.		
E-mail викладача	vasyl.greshchuk@pnu.edu.ua ivan.dumchak@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття		
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 6		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Консультації проводять викладачі відповідно до графіка індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kum.pnu.edu.ua/		
Анотація до курсу			
Курс «Історія лінгвістики та теорія мови» покликаний поглибити через історичне вивчення розвитку лінгвістичної думки фундаментальну підготовку магістрів спеціальності 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література. Досліджуючи питання розвитку мовознавчої науки, історія лінгвістики виходить із того, як розв'язуються найважливіші питання теорії мови, зокрема природа і сутність мови, взаємовідношення мови і мислення, структурно-системна організація мови, мова як знакова система, мова, мовлення та мовна діяльність тощо. Такі знання вкрай необхідні для фахової підготовки майбутнього викладача української мови в середній та вищій школі.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	24		
Практичні	36		
Самостійна робота	120		
Ознаки курсу			

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю: іспит.

ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ВЧЕНЬ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Назва дисципліни	Історія літературознавчих вчень і методика аналізу художнього тексту
Викладач (-і)	Солецький Олександр Маркіянович
Контактний телефон викладача	0506717862
E-mail викладача	oleksandr.soletskyu@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 годин).
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 30 год. Четвер 13.30-15.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30.
Анотація до курсу	
<p>Спеціалізація «Історія літературознавчих вчень і методика аналізу художнього тексту» належить до нормативних дисциплін циклу професійної теоретичної підготовки і вивчається студентами спеціальності 014 Середня освіта «Українська мова і література» другого рівня вищої освіти на першому курсі у першому семестрі й передбачає розвиток умінь та навичок, отриманих студентами при вивченні вступу до літературознавства, історії української та зарубіжної літератур, теорії літератури, історії літературної критики, естетики, історії філософії. Курс є складовою частиною вивчення історії та теорії літератури, критичної та літературознавчої думки. Його мета визначається необхідністю дати чіткі уявлення про становлення і розвиток літературної теорії, зміст її основних понять, їх співвідношення, аналітичний огляд літературознавчих методологій в різні історико-культурні епохи, сприяти поглибленому теоретичному і критичному засвоєнню студентами історії літературознавчих вчень, розвитку вмінь аналізу творів літератури, продемонструвати можливості використання методології аналізу різних літературознавчих концепцій на уроках української літератури в ЗЗСО та для написання наукових та кваліфікаційних робіт.</p>	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	

Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20	
Практичні		24	
Самостійна робота		46	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	I	Нормативний

Форма контролю: екзамен.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ РІЗНИХ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Назва дисципліни	Методика викладання української мови та української літератури в закладах освіти різних рівнів акредитації
Викладач (-і)	Ґрещук Валентина Василівна
Контактний телефон викладача	050-687-93-63
E-mail викладача	valentya.greshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення основних аспектів щодо підготовки планів-конспектів, роздавального матеріалу, унаочнення тощо. Аналіз досвіду роботи педагогів-методистів.
Анотація до курсу	
<p>Методика навчання мови – наука, що досліджує і визначає зміст, форми організації, технологію проведення занять з української мови, застосування методів, прийомів і засобів навчання мови в закладах освіти різних рівнів акредитації. Методика забезпечує реалізацію принципів навчання в умовах викладання української мови з усім її комплексом складних завдань: розуміння суспільної ролі мови, засвоєння необхідного мінімуму мовних понять, рівнів і закономірностей функціонування мови, реалізації світоглядних функцій рідної мови, оволодіння усіма видами мовленнєвої діяльності, культурою усного й писемного мовлення. Методика забезпечує</p>	

таку систему навчання мови, що відповідає сучасній теорії мовознавства про сутність мови та її суспільні функції, роль мови в історії народу та збереженні його менталітету.

Дисципліна «Методика викладання української мови та української літератури в закладах освіти I-III рівнів акредитації» має на меті поглиблення знань студентів-магістрів з «Методики викладання української літератури», яка вивчалася ще під час першого (бакалаврського рівня вищої освіти). Ця обов'язкова дисципліна покликана допомогти студентам-магістрам набути нові, поглиблені знання з методики викладання української літератури в освітніх закладах освіти I-III рівнів акредитації, підготувати студентів-магістрів спеціальності 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література галузі знань 01 Освіта / Педагогіка до практичної діяльності у освітніх закладах різного типу (коледжах, ліцеях, професійно –технічних училищах і т.п.), сформувати вміння створювати ефективні навчально-виховні ситуації в освітньому та виховному процесі з вагомим використанням сучасних технологій навчання, відпрацьовувати практичні вміння та навички науково-дослідницької діяльності, формувати естетичні смаки й вектори самоосвіти. У результаті вивчення методики викладання української літератури в закладах освіти I-III рівнів акредитації студент-магістр має на основі засвоєних теоретичних понять уміти ефективно застосовувати різні комбінації методів і прийомів викладання української літератури, обирати творчий підхід під час проведення занять різного типу індивідуальної, самостійної та дистанційної форми навчання.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Практичні	24
Самостійна робота	42

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю – іспит.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ЗВО

Назва дисципліни	Методика викладання української мови та української літератури у ЗВО
Викладач (-і)	Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	0679356609
E-mail викладача	olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	Денна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення основних аспектів щодо підготовки планів-конспектів,

	роздавального матеріалу, унаочнення тощо. Аналіз досвіду роботи педагогів-методистів.
--	---

Анотація до курсу

Основним завданням курсу є формування професійної мовно-комунікативної компетенції студентів. Важливими аспектами лінгводидактичної моделі розвитку педагогічної майстерності майбутніх фахівців є обґрунтування принципів навчання, визначення характеру взаємодії між викладачем та студентом, презентація ефективних форм, методів, засобів навчання у вищих навчальних закладах. Курс “Методика викладання української мови та української літератури у ЗВО” передбачає вивчення та дотримання концептуальних засад мовної освіти в Україні. Дисципліна має на меті ознайомлення з особливостями методики у ЗВО. Курс покликаний допомогти студентам-магістрам набути належні знання з методики викладання української літератури у ЗВО, підготувати студентів-магістрів спеціальності 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література галузі знань 01 Освіта / Педагогіка до практичної діяльності у ЗВО, сформувати вміння створювати ефективні навчально-виховні ситуації в освітньому та виховному процесі у ЗВОз вагомим використанням сучасних технологій навчання, відпрацьовувати практичні вміння та навички науково-дослідницької діяльності, формувати естетичні смаки й вектори самоосвіти. У результаті вивчення курсу студент-магістр має на основі засвоєних теоретичних понять уміти ефективно застосовувати різні комбінації методів і прийомів викладання української літератури у ЗВО, обирати творчий підхід під час проведення занять різного типу, індивідуальної, самостійної та дистанційної форми навчання.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Практичні	24
Самостійна робота	42

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
перший	014 Середня освіта	перший	нормативний

Форма контролю – іспит.

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Назва дисципліни	Педагогіка і психологія вищої школи
Викладач (-і)	Литвин-Кіндратюк Світлана Данилюк
Контактний телефон викладача	(0342)596149

E-mail викладача	ksppor@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з розкладом занять		
Анотація до курсу			
Програма курсу побудована з урахуванням світового та вітчизняного досвіду психолого-педагогічних досліджень, у руслі чого висвітлюються загальні питання психології та педагогіки як наук, закономірності та формування і розвитку психіки як особливої форми життєдіяльності. Структурні складові педагогічної психології складають психологія навчання, психологія виховання, вікові та індивідуальні аспекти виховання, педагогічне управління психічним і особистісним розвитком учня, психологія педагогічної діяльності і психологія вчителя, педагогічна психологія аномальних і екстремальних випадків.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		18	
Практичні		12	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	нормативний

Форма контролю – залік

ТЕОРЕТИКО-ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ ЕТНОЛІНГВІСТИКИ

Назва дисципліни	Теоретико-прагматичні аспекти етнолінгвістики
Викладач (-и)	Барчук Володимир Михайлович
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 78
E-mail викладача	wolmyr@i.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Пн. 13.30-15.00
Анотація до курсу	
Курс „Теоретико-прагматичні аспекти етнолінгвістики” покликаний ознайомити магістрів із новою лінгвістичною парадигмою зі сфери когнітивної лінгвістики – етнолінгвістикою. У центрі мовної діяльності	

перебуває мовна особистість, вона є виразником культури людини і етносу, її зміст та структура визначають етнічно забарвлену мовну діяльність. Характеристика мовної діяльності здійснена через антропоцентричний та етнологічний підходи, а також з погляду прагматичних чинників суспільної комунікації. Структура мовної особистості визначає її комунікативну поведінку, етномовні маркери, світоглядне підложжя. Сучасне інформаційне суспільство визначає трансформацію етномовної особистості, ставить виклики, які необхідно враховувати в освітній і виховній діяльності. Курс покликаний дати знання про формування та розвиток мовної особистості як носія етнокультурних знань.

Ключові поняття: етнолінгвістика, етномовна особистість, міфологеми, символи, концепти, меми.

Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014 Середня освіта	II	нормативний

Форма контролю – іспит.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XXI СТОЛІТТЯ

Назва дисципліни	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XXI СТОЛІТТЯ
Викладач (-и)	Процюк Любов Богданівна
Контактний телефон викладача	(0342)596071
E-mail викладача	mirolasf@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Вівторок 13.00 – 15.00

Анотація до курсу

Курс «Тенденції розвитку української літератури XXI століття» невід’ємною частиною фахової освіти студентів, майбутніх висококваліфікованих фахівців у галузі освіти, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національного та світового письменства. Курс передбачає вивчення специфіки поточного літературного

процесу в Україні і посідає важливе місце у вивченні історії всієї української літератури. Знання та розуміння історії української літератури у повному обсязі необхідне майбутньому педагогу спеціальності «українська мова і література (середня освіта)			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		18	
Практичні		12	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014 Середня освіта	II	

Форма контролю – іспит

1.2.2. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Назва дисципліни	Виробнича педагогічна практика в закладах освіти
Викладач (-и)	Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	0679356609
E-mail викладача	olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	денна
Обсяг дисципліни	чотири тижні
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення основних аспектів щодо підготовки планів-конспектів, роздавального матеріалу, унаочнення, що будуть використані магістрами-практикантами на уроках. Аналіз досвіду роботи педагогів-методистів.
Анотація до курсу	

Практика студентів-магістрів Філологічного факультету спеціальності 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література галузі знань 01 Освіта/Педагогіка є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури, тому питома спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час усього курсу навчання, в тому числі й у бакалавраті, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддям праці в галузі їхньої майбутньої спеціальності, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (014 Середня освіта). Практика студентів передбачає безперервність і послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних умінь, навичок і теоретичних знань. Виробнича педагогічна практика на першому курсі магістратури є важливим етапом набуття студентами-магістрами шкільного досвіду, зокрема в ролі вчителя української мови і літератури та класного керівника. Студенти-магістри денної форми навчання проходять практику з відривом від навчального процесу (4 тижні у 2-му семестрі I-го курсу магістратури). Практика відбувається в закладах освіти I-III рівнів акредитації, які визначені базами практики відповідно до укладених ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Угод, а саме : Угоди № 4 с / 17 про співпрацю між Департаментом освіти та науки Івано-Франківської міської ради та Державним вищим навчальним закладом «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 20 лютого 2017 року та Угоди № 83 с/ 16 про співпрацю між Департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 21 грудня 2016 р.

Метою виробничої педагогічної практики в закладах освіти I-III рівнів

акредитації є оволодіння студентами-магістрами сучасними методами, принципами та засобами навчання української мови і літератури, формування у них на базі психолого-педагогічних і фахових знань професійних умінь та навичок для здійснення навчально-виховного процесу з української літератури в навчальних закладах загальної середньої освіти I –III рівнів акредитації, а також самостійно вирішувати типові професійні завдання, передбачені вимогами освітньо-кваліфікаційного рівня учителя української мови і літератури; застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних педагогічних і науково-дослідних завдань. Важливим аспектом виробничої педагогічної практики є можливість пов'язати набутий теоретичний досвід з навчальним матеріалом усього курсу методики викладання української літератури з практикою шкільної освіти.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	
Практичні	
Самостійна робота	

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	014 Середня освіта		

Форма контролю – залік.

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА

Назва дисципліни	Виробнича педагогічна (асистентська) практика
Викладач (-і)	Піхманець Р. В.
Контактний телефон викладача	0951057616
E-mail викладача	Kaf.lit@ukr.net
Формат дисципліни	денна
Обсяг дисципліни	180 годин, 6 кредитів
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно із графіком консультаційних годин викладачів кафедри

Анотація до курсу

Виробнича педагогічна (асистентська) практика, як один із елементів системи есеїсної підготовки майбутніх викладачів вищих навчальних закладів різного рівня ітитації, виконує важливу роль у формуванні високоосвічених фахівців і є органічною ною навчально-виховного процесу. Вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки з ичною діяльністю у вищому навчальному закладі, діагностуючи загальний рівень фахової, олого-педагогічної та методичної компетентностей і зумовлюючи остаточне професійне визначення майбутнього педагога. В основу змісту й структури програми асистентської ики покладено принципи єдності та взаємозв'язку теорії і практики, диференційного підходу і вації творчого потенціалу. Вона спрямована на те, аби студент набув умінь та професійних юк на посаді викладача, досвіду застосування здобутих у процесі навчання сучасних итурознавчих знань і новітніх методичних напрацювань.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	
Практичні	
Самостійна робота	

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	014 Середня освіта		

Форма контролю –.

ПІДГОТОВКА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ, В Т.Ч. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА

Назва дисципліни	Підготовка магістерської роботи, в т.ч. науково-дослідна практика
Викладач (-и)	Барчук В. М.Піхманець Р. В.
Контактний телефон викладача	0951057616
E-mail викладача	Kaf.lit@ukr.net
Формат дисципліни	денна
Обсяг дисципліни	180 годин, 6 кредитів
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно із графіком консультаційних годин викладачів кафедри

Анотація до курсу

Комплексна підготовка магістрів-філологів передбачає науково-дослідницьку роботу, яка завершується написанням та захистом магістерської

пошуково-кваліфікаційної праці. Підготовка та захист магістерської роботи – визначальна та ключова форма навчальної діяльності студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістра. Цей вид навчально-наукової праці передбачає володіння знаннями з філології, які здатні забезпечити здійснення науково-пошукової та фахової пізнавальної діяльності в усіх формах та різновидах: опрацювання науково-дослідницької теми, що має евристичний характер, визначення предмета та об'єкта дослідження та опису, збір, систематизація та аналіз матеріалу дослідження, опрацювання теоретико-методологічних засад пошуково-описової праці, визначення типологічних критеріїв досліджуваного об'єкта, аналіз його формальних, семантичних та функціональних ознак, володіння метамовою та творення адекватних наукових текстів, редагування та презентація наукової праці. Важливо, щоб набуті знання та вміння сформували навчальний, пошуковий та аналітичний потенціал магістра філологічного фаху.

Науково-дослідницька практика магістра, яка є важливим, можливо, визначальним компонентом написання магістерської роботи, входить до структури навчального навантаження, визначеного навчальним планом для опрацювання, апробації, підготовки до захисту та презентації перед ДЕК магістерського науково-пошукового та кваліфікаційного дослідження.

Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції			
Практичні			
Самостійна робота			
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	014 Середня освіта		

Форма контролю –.

2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

Назва дисципліни	Філософія освіти		
Викладач (-і)	Даниляк Ростислав Петрович		
Контактний телефон викладача	0978836373		
E-mail викладача	danylyak@i.ua		
Формат дисципліни	Очний, належить до вибіркового навчального дисциплін		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
<p>Предмет «Філософія» читається студентам першого курсу спеціальності 014 – Середня освіта (українська мова і література). В межах лекційного викладу та семінарської практики з «Філософії освіти» акцент робиться на історико-філософській складовій напрямів думки, а також на опрацюванні ключових ідей та понять, аналізі сучасних підходів до найважливіших філософських проблем.</p> <p>Курс лекцій присвячено основним тенденціям, характерним для розвитку філософії та особливостям сучасного етапу розвитку філософського осягнення світу, актуальному стану розвитку філософських уявлень про буття, свідомість, пізнання, метод, людину, культуру та цивілізацію, суспільство та історичний процес. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію та застосувати знання у практичній діяльності.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		18	
Практичні		12	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	II	

Форма контролю – залік

ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Назва дисципліни	Освітній менеджмент
Викладач (-і)	Прокопів Любов Миколаївна
Контактний телефон викладача	(0342)570008

E-mail викладача	ifk@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Очний, належить до вибіркових навчальних дисциплін		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
До змісту даного курсу включені знання з різних галузей наук: педагогіки, психології, фахових методик, основ сучасних технологій Підготовка майбутнього педагога до професійної діяльності передбачає ознайомлення з сучасними досягненнями і проблемами, що стосуються всіх рівнів і видів освіти, як первинної підготовки, так і дистанційної освіти та навчання упродовж всього життя. В основі навчальної дисципліни покладено проблемно-дослідницький підхід до організації пізнавальної діяльності, розвиток здібностей до творчої професійної діяльності, зв'язок і організацію навчання з рівнем формування педагогічних умінь.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	18		
Практичні	12		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	Вибірковий

Форма контролю –.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Назва дисципліни	Формування комунікативно-стратегічної компетентності вчителя
Викладач (-і)	Оліяр Марія Петрівна
Контактний телефон викладача	0971537294
E-mail викладача	oliyar27@gmail.com
Формат дисципліни	денна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	надання студентам знань з теорії педагогічної комунікації;
Анотація до курсу	
Вибіркова дисципліна «Формування комунікативно-стратегічної компетентності	

майбутнього педагога» - це складова частина гуманітарних дисциплін, які вивчають студенти спеціальності 014 Середня освіта (українська мова і література). Зміст дисципліни спрямований на оволодіння системою комунікативних знань, умінь, що забезпечують реалізацію функцій, покладених на педагога-словесника, здійснення майбутніми фахівцями професійно-педагогічної комунікації на високому якісному рівні, можливість самореалізації й самовдосконалення студентів через вербальні та невербальні засоби комунікації в педагогічній діяльності. Навчальний курс сприяє систематизації й узагальненню знань студентів з дисциплін мовного та психолого-педагогічного циклів, поглиблює і розширює їхню вербальну майстерність, уміння розв'язувати комунікативні завдання різного рівня складності шляхом використання комунікативних стратегій і тактик, моделювати педагогічні комунікативні ситуації з метою ефективного впливу на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних і позамовних засобів; оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; вибору комунікативно виправданих мовних засобів. Майстерне володіння живим словом – незамінний чинник потужної мотивації учнів до активної пізнавальної діяльності, безумовний засіб впливу на розум і почуття вихованців.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18
Практичні	12
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014 Середня освіта	1	вибірковий

Форма контролю – залік

КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Курсова робота з методики викладання української мови
Викладач (-и)	Грещук Валентина Василівна
Контактний телефон викладача	050-687-93-63
E-mail викладача	valentyana.greshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного	http://www.d-learn.pu.if.ua

навчання			
Консультації		Обговорення основних категорій культури мови та етики комунікації в освітньому просторі.	
Анотація до курсу			
<p>Курсова робота з методики викладання української мови у загальноосвітній школі сприяє поглибленому самостійному вивченню певної проблеми, виявляє нахили та наукові зацікавлення, виробляє у бакалаврів уміння працювати з літературою, формує і вдосконалює дослідницькі навички, допомагає закріпити та практично використати знання із певного кола суміжних наук.</p> <p>Написання курсової роботи з методики викладання української мови у загальноосвітній школі є складним і відповідальним видом навчального заняття, що вимагає від бакалаврів ґрунтовних знань з предмета, умінь критично оцінити використані джерела, вивчати й узагальнювати досвід роботи викладачів, удосконалювати свою педагогічну практику та здійснювати самостійні наукові дослідження.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції			
Практичні			
Самостійна робота			
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	014 Середня освіта		

Форма контролю –.

КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва дисципліни	Курсова робота з методики викладання української літератури
Викладач (-і)	Слоньовська Ольга Володимирівна

Контактний телефон викладача		0679356609	
E-mail викладача		olga.slonovska@ukr.net	
Формат дисципліни		Індивідуальна робота	
Обсяг дисципліни		90 год.; кількість кредитів ECTS – 3	
Посилання на сайт дистанційного навчання		http://www.d-learn.pu.if.ua	
Консультації		Обговорення основних аспектів щодо структури курсової роботи. Аналіз досвіду роботи педагогів-методистів.	
Анотація до курсу			
<p>Вимоги до студентських наукових курсових робіт з методики викладання української літератури в закладах освіти різних рівнів акредитації досить високі насамперед тому, що кредитно-модульна система навчання передбачає оптимізацію освітнього процесу, посилення уваги до самостійної роботи студентів-магістрів, їх самовизначення, саморозвитку, самовдосконалення, дозволяє індивідуалізувати та диференціювати знання, забезпечити якість освітньої підготовки майбутніх педагогів (у нашому випадку – вчителів української мови і літератури, викладачів української мови і літератури, на перспективу – методистів, інспекторів, заступників директора з виховної або навчальної роботи, директорів шкіл, працівників департаменту освіти та науки обласних, районних і міських рад народних депутатів) відповідно до міжнародних стандартів. Закономірно, що підготовка студентів-магістрів питома включає написання і захист ними курсової (магістерської, дипломної) роботи з методики викладання української літератури в закладах освіти різних рівнів акредитації, оскільки магістерська освітньо-професійна програма об'єднує рівноцінні за смислово-змістовим наповненням і однакові за обсягом складові – освітню й науково-дослідницьку.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції			
Практичні			
Самостійна робота			
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	перший	вибірковий

Форма контролю – захист курсової роботи.

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКА ДРАМАТУРГІЯ І ТЕАТР

Назва дисципліни	Західноукраїнська драматургія і театр		
Викладач (-і)	Вівчарик Наталія Михайлівна		
Контактний телефон викладача	(0342)596074		
E-mail викладача	vivcharik@ukr.net		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Очні консультації: 20 год. Понеділок 13.30-15.00, кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 26 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.00. Viber 0991329355		
Анотація до курсу			
<p>Дисципліна «Західноукраїнська драматургія і театр» належить до вибіркових дисциплін і вивчається на першому курсі в другому семестрі й має на меті розширити знання магістрів середньої освіти (українська мова і література) про специфіку розвитку західноукраїнської драматургії, театру, зважаючи на регіональний аспект. Особливу увагу звернено на забуті і малознані імена західноукраїнських письменників, які доклалися до розвитку української драматургії – Василя Левицького, Григора Лужницького, Василя Мельника-Лімниченка, Кирила Студинського, Івана Керницького, Василя Босовича та ін.</p> <p>Західноукраїнський театр вивчається у взаємозв'язках зі східноукраїнським, що допомагає осягнути його цілісність. Аналізується творча співпраця письменників, режисерів, які намагалися вивели українську драматургію і театр на нові мистецькі обшири. При викладанні курсу передбачено засвоєння як практичного, так і теоретичного матеріалу (драма як рід і жанр літератури, вид сценічного мистецтва, драматичний конфлікт і його реалізація, художній твір та інсценізація). Щоб закріпити вивчене про західноукраїнський театр і драматургію, студентам рекомендується переглянути вистави, що ставлять сучасні театри.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20	
Практичні		24	
Самостійна робота		46	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

“СТАНІСЛАВСЬКИЙ ФЕНОМЕН” У СУЧАСНОМУ ЛІТЕРАТУРНОМУ ПРОЦЕСІ

Назва дисципліни	«Станіславський феномен» у сучасному літературному процесі		
Викладач (-и)	Процюк Любов Богданівна		
Контактний телефон викладача	(0342)596074		
E-mail викладача	mirolasf@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Вівторок 10.00 – 12.00		
Анотація до курсу			
<p>Курс «Станіславський феномен» у сучасному літературному процесі є невід’ємною частиною фахової освіти студентів, майбутніх висококваліфікованих фахівців у галузі освіти, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національного та світового письменства. Курс передбачає вивчення специфіки сучасного літературного процесу в Україні і посідає важливе місце у вивченні історії української літератури загалом. Це пояснюється тим, що він охоплює найновіший період розвитку новітньої української літератури загалом та Прикарпаття зокрема. Курс сприяє навчанню та вихованню фахівця, педагога, добре обізнаного історією української літератури.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	20		
Практичні	24		
Самостійна робота	46		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

III	014 Середня освіта	II	вибірковий
-----	--------------------	----	------------

Форма контролю – залік

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО РОМАНУ

Назва дисципліни	Основні тенденції розвитку українського історичного роману		
Викладач (-и)	Баран Євген Михайлович		
Контактний телефон викладача	098-793-75-64		
E-mail викладача	evgen23@i.ua		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ЕСТ -3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Очні консультації: 20 год. Вівторок 13.30-15.00, кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 26 год. Розклад присутності викладача: Субота з 11.30-13.00. Zoom		
Анотація до курсу			
<p>Проблема історичної свідомості українського народу, у якого в умовах тоталітарної держави хотіли витравити почуття самостійності, самоповаги, а відтак перспектив подальшого історичного саморозвитку, ніколи не втрачала своєї злободенності для української інтелігенції. Сьогодні ця проблема постає перед нами, позначена нерідко гірким досвідом попередніх поколінь. Справедливою є думка німецького філософа К. Ясперса про те, що «історичні досягнення тісно зв'язані з традицією, вони передаються і тому можуть бути втрачені» (Карл Ясперс. Смысл и назначение истории. М., 1991). Це твердження дозволяє зрозуміти причини посиленого інтересу до творів історичної тематики на певних відрізках суспільно-політичного життя з боку читачів, критиків і літературознавців. І якщо у перших цей інтерес має тенденцію до спаду чи нового піднесення, то в останніх він, в основному, перманентний. Читацькі зацікавлення чи збайдужіння до історичної романістики дозволяє повніше наголосити на причинах такого явища і формувати читацькі смаки на кращих взірцях.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
	Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Лекції	20	

Практичні	24		
Самостійна робота	46		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	вибірковий

Форма контролю – залік

ТИПОЛОГІЯ ГРАМАТИЧНИХ ОДИНИЦЬ У НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ ТА ШКІЛЬНОМУ КУРСІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Типологія граматичних одиниць у науковій парадигмі та шкільному курсі української мови
Викладач (-і)	Барчук Володимир Михайлович
Контактний телефон викладача	(0342) 59 60 78
E-mail викладача	wolmyr@i.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Пн. 13.30-15.00
Анотація до курсу	
<p>Курс «Типологія граматичних одиниць у науковій парадигмі та шкільному курсі української мови» покликаний узагальнити теоретичні знання з проблематики типології граматичних одиниць у наукових джерелах та сформуванню практичних навичок використання наукових підходів під час викладання граматики української мови в освітніх установах. У сучасному шкільному матеріалі з граматики української мови, який з теоретико-концептуального погляду за останні десятиліття майже не переглядався, не відображено сучасних наукових здобутків вивчення української мови. Через це матеріал з граматики української мови має чимало суперечливих і застарілих положень, що не сприяє формуванню логічно впорядкованих та системних знань в учнів. Пропонований курс може бути використаний під час викладання граматики та укладання підручників з граматики української мови.</p>	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні	24
Самостійна робота	46

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Назва дисципліни	Лінгвістичний аналіз тексту
Викладач (-і)	Голянич Марія Іванівна
Контактний телефон викладача	0508137877
E-mail викладача	kum@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	За вибором
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації для кращого розуміння тем

Анотація до курсу

Дисципліна «Лінгвістичний аналіз тексту» є однією з ключових для формування професійної компетенції майбутніх магістрів освіти, оскільки зосереджує увагу на проблемі сприймання й декодування тексту. Курс подає основні поняття та категорії лінгвоаналізу, етапи роботи над художнім текстом, зокрема враховує його стильову належність, жанрову специфіку, літературно-художню позицію автора, смислову організацію й особливості мовних засобів на різних рівнях мови. Курс необхідний для майбутніх учителів, які повинні навчити учнів на уроках української мови працювати з текстом, виявляти приховані в ньому смисли, що сприятиме глибшому, точнішому розумінню художнього цілого.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні	24
Самостійна робота	46

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ТЕКСТОТВОРЕННЯ

Назва дисципліни	Стилістичні засоби текстотворення		
Викладач (-і)	Стефурак Роксолана Іванівна		
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08, 0502670805		
E-mail викладача	roxolana_orest@ukr.net		
Формат дисципліни	Очна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.		
Анотація до курсу			
<p>Дисципліна «Стилістичні засоби текстотворення» є важливою для формування професійної компетенції студентів, які здобувають фах учителя-словесника, здобувають магістерський рівень освіти, оскільки вміння творити власний текст у різних стилях є завершальним етапом становлення професіограми фахівця в царині рідного слова. Сьогодні кваліфікований учитель-словесник повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми творчо, висловлюватися цікаво, логічно й виразно, досконало володіти лексичним, фразеологічним, термінологічним багатством мови, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови і навиків застосовувати ці знання при різностильовому текстотворенні. Засвоєні знання та вміння з дисципліни «Стилістичні засоби текстотворення» є основою для ефективної роботи вчителя-словесника та викладача ВНЗ різних рівнів акредитації.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20	
Практичні		24	
Самостійна робота		46	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

ГРАМАТИЧНИЙ МОВНИЙ АНАЛІЗ ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ РІДНОЇ МОВИ

Назва дисципліни	Граматичний мовний аналіз як метод навчання рідної мови		
Викладач (-і)	Джочка Ірина Федорівна		
Контактний телефон викладача	(0342)596008		
E-mail викладача	irina.dzhochka@gmail.com		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення теоретичних питань і практичних завдань занять, самостійної роботи, відпрацювань		
Анотація до курсу			
Дисципліна “Граматичний мовний аналіз як метод навчання рідної мови” належить до навчальних дисциплін за вибором студентів та призначена для магістрів спеціальності 014 “Середня освіта (Українська мова і література)”.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	20		
Практичні	24		
Самостійна робота	46		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

РИТОРИКА

Назва дисципліни	Риторика
Викладач (-і)	Мельник Ярослав Григорович
Контактний телефон викладача	0677305826
E-mail викладача	mel.jaroslav@gmail.com
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з графіком консультацій

Анотація до курсу			
Курс «Риторика» для студентів спеціальності 014 01 «Середня освіта (українська мова і література)» планується у ракурсі цієї ж дисципліни, яка викладається у середніх навчальних закладах. Риторика програмується для середніх шкіл у обсязі класичної риторики, а для студентів, які навчаються за програмою магістр у форматі «неориторика». У рамках університетського курсу розглядається класична та неориторика. Студенти-філологи виконують роботи, які складаються з двох основних сегментів: написання конспекту-реферату з історії та теорії риторики та підготовки доповіді з проблем неориторики та дискурсологіїпоч. ХХІ століття. Усна доповідь готується у рамках запропонованих тем, обов'язковим є усний виклад – презентація теми та проведення дискусії обговорення в умовах живомовної комунікації.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20	
Практичні		24	
Самостійна робота		46	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	014 Середня освіта		

Форма контролю – залік

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО В СФЕРІ ОСВІТИ

Назва дисципліни	Документознавство в сфері освіти
Викладач (-і)	Іванишин Наталія Ярославівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08, 0678814336
E-mail викладача	nataliia.ivanyshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
Анотація до курсу	
Дисципліна «Документознавство у сфері освіти» є однією з базових для формування професійної компетенції студентів, оскільки магістр освіти повинен знати і розуміти сутність і значення документної інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства, усвідомлювати небезпеку і загрози, що виникають в цьому процесі, дотримуватися основних вимог	

інформаційної безпеки; володіти основними методами, способами і засобами отримання, зберігання, переробки інформації.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014 Середня освіта	II	вибірковий

Форма контролю – залік.

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ

Назва дисципліни	Методика аналізу поетичного тексту
Викладач (-і)	Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	0679356609
E-mail викладача	olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	Денна форма. Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Методика аналізу поетичного тексту» вивчається студентами-магістрами першого курсу навчання у другому семестрі й має на меті ознайомлення з особливостями розвитку української лірики від часів Т. Шевченка до наших днів. Курс покликаний допомогти студентам-магістрам набути належні знання з методики аналізу поетичного тексту, підготувати студентів до практичної діяльності у навчальних закладах різного рівня акредитації, сформуванню вмінь створювати ефективні навчально-виховні ситуації в освітньому та виховному процесі з вагомим використанням сучасних технологій навчання, відпрацьовувати практичні вмінь та навички науково-дослідницької діяльності студентів-магістрів, сформуванню естетичні смаки й основні вектори самоосвіти. У результаті вивчення курсу кожен студент має на основі засвоєних теоретичних понять знати специфіку й уміти</p>	

ефективно та креативно застосовувати різні комбінації методів, прийомів і засобів викладання поетичних текстів у навчальних закладах різного рівня акредитації, обирати творчий підхід під час проведення занять різного типу, індивідуальної, самостійної та дистанційної форми навчання.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
другий семестр	014 Середня освіта	Перший курс	вибірковий

Форма контролю – залік

МЕТОДОЛОГІЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ІВАНА ФРАНКА

Назва дисципліни	Методологічні концепції Івана Франка
Викладач (-і)	Голод Роман Богданович
Контактний телефон викладача	0679603680
E-mail викладача	roman.golod@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна форма. Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.

Анотація до курсу

Дисципліна «Методологічні концепції Івана Франка» вивчається студентами-магістрами першого курсу навчання у другому семестрі й має на меті вивчення основних параметрів теоретико-методологічних засад літературознавчих досліджень Івана Франка у тривимірній системі координат історії, теорії літератури та літературної критики з урахуванням методики викладання франкознавчої тематики у середній і вищій школі.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Другий	014 Середня освіта	Перший	Вибірковий

Форма контролю – залік.

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ В ГАЛИЧИНІ

Назва дисципліни	Становлення і розвиток української літературної мови в Галичині
Викладач (-і)	Грещук Василь Васильович
Контактний телефон викладача	050-519-18-67
E-mail викладача	vasyl.greshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних аспектів індивідуальних магістерських проектів
Анотація до курсу	
<p>Питання становлення і розвитку нової української літературної мови в Галичині, проблеми її нормалізації до недавнього часу належали, сказати б, до непопулярних. Науково-педагогічна інтерпретація зазначених питань відзначалась суб'єктивізмом і не виходила за межі офіційних лінгвоідеологем про шляхи розвитку і нормалізації української літературної мови. Чимало тем та особистостей, причетних до проблем нормалізації української літературної мови в Галичині, взагалі були під забороною, а з відповідною літературою можна було ознайомитися лише у спецфондах. Пропонований курс покликаний якоюсь мірою заповнити цю прогалину в українському мовознавстві, поглибити підготовку магістрів з проблем розвитку й нормалізації української літературної мови.</p>	
Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	
Загальна кількість годин	
Лекції	
12	
Практичні	
18	

Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014 Середня освіта	II	вибірковий

Форма контролю – залік.

КУЛЬТУРА МОВИ ТА ЕТИКА КОМУНІКАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Назва дисципліни	Культура мови та етика комунікації в освітньому просторі		
Викладач (-і)	Грещук Валентина Василівна		
Контактний телефон викладача	050-687-93-63		
E-mail викладача	valentya.greshchuk@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Денна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення основних категорій культури мови та етики комунікації в освітньому просторі.		
Анотація до курсу			
<p>Курс “Культура мови та етика комунікації в освітньому просторі” передбачає володіння культурою мовленого слова на основі теоретичних надбань лінгвістики, зразків красномовства, розвиток комунікативної компетентності майбутніх педагогів, підвищення рівня їх етичної взаємодії з учнями, ліцеїстами, студентами, формування комунікативної спрямованості; розглядає мовознавчі проблеми у контексті сучасних гуманітарних знань. Основну увагу звернено на особливості українського усного мовлення та етичні норми комунікації в освітньому просторі. Курс покликаний допомагати становленню педагога, який розвивається і формується в умовах сучасного освітнього простору.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

III	014 Середня освіта	II	вибірковий
-----	--------------------	----	------------

Форма контролю – залік.

УКРАЇНСЬКА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Назва дисципліни	Українська лінгвокультурологія		
Викладач (-и)	Грещук Валентина Василівна		
Контактний телефон викладача	050-687-93-63		
E-mail викладача	valentyna.greshchuk@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Денна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення основних аспектів щодо підготовки лекційних, практичних занять із мовознавчих дисциплін.		
Анотація до курсу			
<p>У системі підготовки магістрів зі спеціальності 014 Середня освіта 014.01 «Українська мова і література» важливу роль відіграє усвідомлення взаємозв'язку рідної мови та культури народу. Сучасне осмислення ролі людського чинника висуває низкупитань щодо безпосередньої взаємодії мови й культурно-духовних цінностей, їх відтворення в національно-орієнтованих формах, забезпечення вербального супроводу культурного поступу. Пропонований курс покликаний закласти надійні підвалини щодо опанування магістрантами лінгвокультурології як інтегративної гуманітарної дисципліни, її базових одиниць та категорій, національно-культурної специфіки комунікації.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20	
Практичні		24	
Самостійна робота		46	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014 Середня освіта	I	вибірковий

Форма контролю – залік.

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ ЯК ПРОЯВ МІЖМИСТЕЦЬКОЇ ПОЛІФОНІЇ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Назва дисципліни	Інтермедіальність як прояв міжмистецької поліфонії в художній літературі		
Викладач (-і)	Курінна Наталія Степанівна		
Контактний телефон викладача	(0342)59-60-74		
E-mail викладача	sonata_1@ukr.net		
Формат дисципліни	Денна		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення теоретичних питань і практичних завдань занять, самостійної роботи, відпрацювань		
Анотація до курсу			
<p>Курс «Інтермедіальність як прояв міжмистецької поліфонії в художній літературі» має на меті вивчення художньо-естетичних підвалин письменства крізь призму інтермедіального підходу (аналітики літератури як виду мистецтва, органічного і закономірного взаємозв'язку літератури з іншими видами мистецтв: живописом, музикою, кіномистецтвом, театром, скульптурою тощо) – актуального аспекту в умовах глобалізації культурно-освітнього простору та урахування вимог сучасної інноваційної системи освіти ХХІ століття.</p> <p>Викладання курсу передбачає також зв'язок між вивченням основних питань теорії та історії літератури та практичною роботою майбутніх учителів-філологів, заохочення бажань магістрів особисто інтегруватися у творчу розробку інтермедіальних проблем у процесі навчання та викладання.</p>			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
ІІІ	014 Середня освіта	ІІ	вибірковий

Форма контролю – залік.

**ПРИРОДА ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ
ПРЕДСТАВНИКІВ“ПОКУТСЬКОЇ ТРИЦІ”**

Назва дисципліни	Природа художнього мислення представників «Покутської трійці»		
Викладач (-і)	Піхманець Р. В.		
Контактний телефон викладача	0951057616		
E-mail викладача	Kaf.lit@ukr.net		
Формат дисципліни	денна		
Обсяг дисципліни	180 годин, 6 кредитів		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Згідно із графіком консультаційних годин викладачів кафедри		
Анотація до курсу			
У науковій літературі й свідомості пересічного читача утвердився погляд на Василя Стефаника, Марка Черемшини й Леся Мартовича як літературну групу чи принаймні «товариське коло» письменників-однодумців і приятельські стосунки між ними, проте самі вони не вважали себе спільною літературно-мистецькою силою. Однак така інтерпретаційна модель була досить продуктивною, хоча й не завжди адекватною творчій ситуації, що породило немало кривотлумачень, вигадок і легенд. Тож необхідно з'ясувати характер і конститутивні ознаки подібних підходів.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
Практичні		18	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	014 Середня освіта		

Форма контролю –.

ЕМБЛЕМАТИЧНІ МЕХАНІЗМИ І ПРОЦЕСИ ХУДОЖНЬОГО ПІЗНАННЯ

Назва дисципліни	Емблематичні механізми і процеси художнього пізнання		
Викладач (-і)	Солецький Олександр Маркіянович		
Контактний телефон викладача	0506717862		
E-mail викладача	oleksandr.soletskyu@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 13.30-15.30. Кафедра української		

	літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год. Розклад присутності викладача: субота з 11.30-13.30.
--	---

Анотація до курсу

Курс «Емблематичні механізми і процеси художнього пізнання» належить до вибіркових дисциплін і вивчається студентами спеціальності 014 Середня освіта «Українська мова і література» другого рівня вищої освіти на другому курсі у третьому семестрі й має на меті дати розуміння ролі та функцій емблематичних механізмів у процесах художнього пізнання в українському та світовому літературному процесах; сформувати уявлення про механізми створення та інтерпретації художніх явищ, що мають особливу структуру і опираються на візуально-вербальний синтез; відтворити історію походження та модифікацію емблематичних форм; продемонструвати можливості використання методології аналізу емблематичних механізмів на уроках української мови та літератури в ЗЗСО та для написання наукових та кваліфікаційних робіт.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	014 Середня освіта	2	вибірковий

Форма контролю – залік.

3. АТЕСТАЦІЯ

АТЕСТАЦІЯ

Назва дисципліни	Атестація
Викладач (-і)	Хороб С. І., Грещук В. В.
Контактний телефон викладача	59-60-74
E-mail викладача	Kaf.lit@ukr.net
Формат дисципліни	
Обсяг дисципліни	3 кредити
Посилання на сайт дистанційного навчання	

Консультації			
Анотація до курсу			
Предметом державної атестації є базові питання української мови з методикою викладання української мови. Мета – з'ясувати відповідність підготовки здобувачів вищої освіти компетентностям освітньої програми.			
Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції			
Практичні			
Самостійна робота			
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	014 Середня освіта		

Форма контролю –.

9. ФАХОВЕ СПРЯМУВАННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО ФАХІВЦІВ

Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми в процесі професійної діяльності у галузі освіти та науки (лінгвістики, літературознавства, методики викладання) або навчання, що передбачає проведення досліджень та впровадження інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.
-----------------------------------	--

<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК 1.Здатність до застосування знань у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації.</p> <p>ЗК 2. Здатність до проведення досліджень, розроблення проєктів та генерування нових ідей у галузі освіти.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями.</p> <p>ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і її реалізації в професійній діяльності.</p> <p>ЗК 5.Здатність до адаптації та дій у новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді.</p> <p>ЗК 6.Вміння діагностувати проблеми в галузі освіти, знаходити компромісні рішення та брати відповідальність за їх втілення, бути самокритичним.</p> <p>ЗК 7.Вміння взаємодіяти в педколективі, налагоджувати міжособистісну комунікацію з учасниками навчально-освітнього процесу.</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо, берегти фізичне та психо-емоційне здоров'я.</p> <p>ЗК 9. Здатність дотримуватись норм культури спілкування державною українською мовою та іноземною мовою.</p> <p>ЗК 10.Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультуральність, дотримуватися гендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами.</p> <p>ЗК 11. Здатність планувати свій час, працювати автономно і самостійно.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>ФК 1. Здатність реалізовувати зв'язки освітньої теорії та практики викладання української мови і літератури в освітніх закладах різних рівнів акредитації.</p> <p>ФК 2. Уміння застосовувати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, використовувати сучасні методики і технології навчання в закладах освіти.</p> <p>ФК 3. Уміння враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, організувати комунікацію, забезпечувати рівноправну, доброзичливу атмосферу, що сприяє навчанню, незалежно від соціально-культурних, економічних, гендерних особливостей учасників освітнього процесу.</p> <p>ФК 4. Здатність розуміти тенденції в науці та освіті; готовність до впровадження та обміну передовим досвідом, критичного аналізу власних педагогічних напрацювань.</p> <p>ФК 5. Здатність керувати освітніми та гуманітарними проєктами в закладах освіти різних рівнів акредитації, в мистецько-культурних центрах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, в апараті органів державної влади і місцевого самоврядування.</p> <p>ФК 6. Уміння розробляти та застосовувати освітні програми і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту; здійснювати добір методів і засобів навчання з галузей педагогіки, психології, методики української мови та літератури, спрямованих на розвиток індивідуальних творчих здібностей учасників освітнього процесу з урахуванням їхніх вікових, фізіологічних і психологічних особливостей.</p> <p>ФК 7. Здатність проводити фахово орієнтовані наукові дослідження, брати участь у різних формах наукової комунікації.</p> <p>ФК 8. Уміння планувати, організувати і координувати діяльність багатопрофільного колективу фахівців у галузі освіти.</p> <p>ФК 9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови й літератури;</p>

	<p>аналізувати особливості сприйняття та засвоєння ними навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-освітнього процесу.</p> <p>ФК 10. Володіння мовознавчими і літературознавчими термінами та поняттями, застосування їх у процесі аналізу й інтерпретації текстів різних стилів.</p> <p>ФК 11. Здатність здійснювати організаційно-методичну, навчально-методичну, науково-дослідну, виховну та інші види освітньої діяльності діяльності.</p> <p>ФК 12. Здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу мови та словесного мистецтва, уміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості в процесі навчання, формувати національно свідому особистість.</p> <p>ФК 13. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності.</p>
--	---

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема в професійному спілкуванні.
2. Усвідомлювати специфіку предметної області та розуміти особливості професійної діяльності, взаємозв'язки філологічної науки з іншими галузями науки і практики.
3. Розуміти основні функції та завдання педагогіки і психології, володіти методами та формами викладання української мови і літератури у закладах освіти різних рівнів акредитації.
4. Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, інтерпретувати мовно-літературні процеси.
5. Уміти організувати та проводити науково-педагогічні дослідження, узагальнювати емпіричні дані, робити умовиводи та формулювати висновки, представляти результати у письмовій та усній формах.
6. Застосовувати сучасні інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень.
7. Розробляти програми, проекти, плани освітньої діяльності, впроваджувати їх.
8. Вирішувати морально-етичні проблеми у професійній діяльності, використовувати ефективні стратегії спілкування з колегами,

здобувачами освіти та їхніми батьками, іншими соціальними партнерами.

9. Володіти мовленнєвою компетентністю з української та іноземної мов задля ефективної міжкультурної комунікації та підвищення професійного рівня.
10. Володіти критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії і досвід (вітчизняний та закордонний) у процесі вирішення професійних і соціальних завдань.
11. Уміти організовувати навчальний процес у закладах освіти різних рівнів акредитації, керувати навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів освіти, берегти їхнє фізичне та психо-емоційне здоров'я.
12. Забезпечувати рівноправність (расову, гендерну, релігійну, політичну тощо), враховувати індивідуальні особливості учасників освітнього процесу.
13. Володіти здатністю до самостійного та автономного навчання впродовж життя за індивідуальною траєкторією розвитку
14. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

10. ГЛОСАРІЙ ФАХОВИХ ТЕРМІНІВ І ТЕРМІНІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Глосарій фахових термінів

Автобіографія – документ, у якому особа, яка його складає, власноручно подає опис свого життя та діяльності в хронологічній послідовності з посиланням на склад сім'ї.

Адреса – місце проживання чи перебування особи, місце розташування установи, організації чи підприємства.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень.

Академічний плагіат – це оприлюднення (частково або повністю) наукових

(творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Акт (від лат. actus, ago – приводжу в рух) – офіційний документ, складений кількома особами, що підтверджує факти чи дії.

Акт (лат. actus – рух, дія) – закінчена частина драматичного твору, завершена подією, яка зумовлює наступний розвиток сюжету. У виставах А. розмежовуються антрактами.

Актуалізація – семантико-стилістичне наголошення вільного і фразеологічно зв'язаного слова, порушення узвичаєних синтаксично-семантичних зв'язків у словосполученнях, реченнях, змістове виокремлення слова завдяки несподіваним асоціативним зв'язкам його з іншими поняттями.

Анкета – документ, що являє собою трафаретний текст, який містить питання щодо певної теми і місце для відповідей на них.

Архетіпи – це базові концепти, що задають координати, у яких людина сприймає й осмислює світ, реалізуючи свою життєдіяльність, і які в процесі реалізації в людській практиці набувають того чи іншого імені.

Асоціативне поле (асоціативна група) – асоціативна група (поле) – це сукупність слів, пов'язаних у свідомості людини з яким-небудь словом. Асоціативні групи не входять в ієрархічну організацію (тематична група – лексико-семантичне поле – лексико-семантична група – синонімічний ряд), а пронизують у різних напрямках усю лексичну систему мови.

Безобразна образність – образність, яка досягається без використання спеціальних образних засобів (епітетів, метафор, метонімії, гіпербол, алегорії, іронії та інших тропів, фігур і засобів художньої зображальності).

Біографічний метод – спосіб вивчення літератури, на підставі виявлення її зв'язку з біографією письменника, яка розглядається як визначальний чинник його творчості.

Бланк – стандартний аркуш паперу з відтвореними на ньому незмінними реквізитами документа і місцем, відведеним для інформації.

Вербальний символ – ім'я на позначення образу ідеї, що пов'язує між

собою різні плани відтворення дійсності на основі їхньої спорідненості.

Вертеп (старослов'ян. – печера) – народний театр маріонеток, поширений в Україні в барокову добу (XVII-XVIII ст.).

«Весна народів» – весна 1848 року, відома революційними рухами європейських народів проти режиму самовладдя монархів. «Весна народів» вплинула на національно-культурний і політичний розвиток на західноукраїнських землях.

Витяг – копія документа, що відтворює його частину і засвідчена в установленому порядку. На відміну від копії витяг лише засвідчується.

Відгук – документ, що містить думку (оцінку, враження) організації чи фахівця з приводу будь-якої роботи, яка надійшла на розгляд.

Відомість – різновид документа, що використовується в банківській справі, банківській системі тощо.

«Відомість о рускомязиці» – перша лінгвістична наукова розвідка в Галичині, в якій обґрунтовано самобутність української мови, її рівноправність у колі слов'янських мов і необхідність формувати українську літературну мову на народнорозмовній основі.

Відрядження службове – поїздка працівника за розпорядженням керівника підприємства для виконання службового завдання.

Віза – підпис посадової особи на документі, що свідчить про її згоду зі змістом документа чи ознайомлення з ним цей реквізит складається з підпису і дати.

Внутрішні причини мовних змін – причини, закладені в самій мові, в її системі; суперечності, боротьба між якими спричиняє мовні зміни.

Внутрішня форма фразеологізму – його приховане походження, образна основа. У внутрішній формі фразеологізмів містяться такі смисли, які надають їм культурно-національний колорит.

Галицький варіант української літературної мови – варіант української літературної мови, який формувався і розвивався на ґрунті південно-західних українських говорів впродовж XIX – початку XX ст. і мав деякі відмінності в фонетиці, граматиці та лексиці у порівнянні з українською

літературною мовою, яка формувалася на Наддніпрянщині.

Граматичний аналіз – це один з різновидів мовного аналізу, який є надійним і ефективним засобом засвоєння теоретичного матеріалу з морфології та синтаксису, а також практичного застосування студентами набутих знань під час аналізу ними мовного матеріалу та вироблення відповідних навичок цього аналізу.

Девіація комунікативна – збій у спілкуванні, недосягнення перлокутивного ефекту тощо, причиною яких є недостатня комунікативна компетенція адресанта, перш за все недотримання правил, максим, постулатів, конвенцій комунікативного кодексу.

Дескриптивізм – лінгвістична течія структуралізму, для якої характерний формальний підхід до вивчення мовних фактів на основі їх дистрибуції (сполучуваності одиниць, їх місця у мовленні стосовно інших одиниць тощо).

Дидактика – частина педагогіки, що розробляє теорію навчання й виховання в процесі навчання, обґрунтовує зміст освіти, вивчає закономірності, принципи, методи й організаційні форми навчання.

Діалог (грец. dialogos – розмова, бесіда) – один з типів організації усного мовлення (поряд з монологом), який за своєю формою є розмовою двох або декількох (полілог) осіб.

Дія – акт драматичного твору; перебіг подій у художньому творі, через які розкривається конфлікт, сюжетні колізії, риси характеру певного персонажа, дійової особи чи ліричного героя.

Документ (від лат. documentum – повчальний приклад, взірець) – матеріальний об'єкт, що містить у зафіксованому вигляді інформацію, оформлений у заведеному порядку і має юридичну силу відповідно до чинного законодавства.

Документознавство – наукова дисципліна, яка вивчає закономірності створення документів у різних галузях людської діяльності і розробляє принципи побудови систем документування й діловодства.

Драма (грец. drama – дія, сценічний твір) – родовий різновид літератури, зумовлений потребами театрального мистецтва. Можливості її реалізуються у

сценічній грі. Характерна ознака – драматизм, насиченість перипетіями, колізіями, інтригами, напружене протистояння персонажів.

Електронний підручник – підручник нового типу, що являє собою сукупність програмно-апаратних засобів і навчально-методичних видань, об'єднаних спільним задумом та тематикою, має на меті інтенсифікацію навчального процесу на основі застосування персонального комп'ютера в навчальній роботі; комп'ютерний програмний засіб, що відповідає навчальній програмі, розрахований на впровадження науково методичного комплексу з використанням загальнодидактичних принципів.

Електронний підручник – це електронне видання, яке частково заміняє або доповнює підручник і офіційно затверджене як такий вид видання; це навчальне видання, що містить систематизований виклад навчальної дисципліни або її частини, що відповідає державному стандарту і навчальній програмі.

Електронні освітні ресурси – це засоби навчання на цифрових носіях будь-якого типу або розміщені в інформаційно-телекомунікаційних системах, які відтворюються за допомогою електронних технічних засобів і застосовуються в освітньому процесі.

Елементарні словотвірні одиниці – це найпростіші одиниці словотвору, які виділяємо під час словотвірного аналізу слова (похідне слово, твірна основа, словотвірний формант).

Епос (грец. epos – слово, розповідь) – багатозначний термін, який означає за літературною традицією оповідну поезію, зароджену в глибокій минувшині як форму зображення героїчних учинків певного персонажа, важливих подій тощо.

Етнографія (від грецького етнос– плем'я, народ; графо– пишу) – суспільствознавча наука, об'єктом дослідження якої є народи, їхня культура і побут, походження (етногенез), розселення, процеси культурно-побутових відносин на всіх етапах історії людства.

Етнолінгвістика – галузь мовознавства, що вивчає відбиту в мові й мовленнєвій діяльності (етнотекстах) етнічну свідомість, менталітет,

національний характер, матеріальну і духовну культуру народу; складовими етнолінгвістики дослідники вважають етнопсихолінгвістику й лінгвокультурологію. Етнолінгвістика забезпечує один з важливих (етнолінгвістичний) аспектів навчання мови в середніх і вищих освітніх закладах.

Етнопедагогіка – галузь педагогіки, що включає в себе емпіричні педагогічні знання, навички, досвід певного етносу у вихованні підростаючого покоління.

Етнопсихологія (від грецького ethnos – народ, psyche – душа, logos – знання) – галузь психологічної науки, що вивчає психологічні особливості різних народів і культур, буквально «вивчення народного духу».

Жанр педагогічного мовлення – закінчене висловлювання певного стилю і структурно-сміслової будови, що відповідає функціям педагогічно орієнтованого спілкування вчителя в різних ситуаціях навчально-виховного процесу.

Жанр (фр. genre – рід) – вид творів, що характеризуються певними сюжетними та стилістичними ознаками.

«**Желехівка**» – фонетичний принцип (на основі «кулішівки»), запроваджений Євгеном Желехівським у «Малорусько-німецькому словарі» на основі абетки з 34 літер та прийнятий у 1893 р. шкільною владою у школах Галичини і Буковини замість попереднього етимологічного правопису.

Змішане навчання – поєднання офлайн- та онлайн-навчання у різних пропорціях.

Змішаний граматичний аналіз – це поєднання різних типів граматичного аналізу, передусім синтаксично-морфологічний аналіз, який включає визначення характеристик речення і почленний розбір з наступним аналізом частин мови, якими виражені члени речення (інші різновиди: морфолого-синтаксичний, морфемно-словотворчий, лексико-морфологічний та ін.); є досить ефективним для систематизації відомостей з мови, набутих учнями під час опрацювання різних тем.

Зовнішні причини мовних змін – суспільно-політичні, економічні,

історичні, географічні та інші чинники, пов'язані з розвитком і функціонуванням мов.

Імагологія – сфера досліджень в різних гуманітарних дисциплінах, що займається вивченням образу «чужого» в суспільному, культурному, літературному аспекті.

Інноваційні методика навчання – це оригінальні, новаторські способи та прийоми педагогічних дій і засобів навчання, пов'язані з активним процесом створення, поширення нових методів і засобів для вирішення дидактичних завдань підготовки фахівців у гармонійному поєднанні класичних традиційних методик та результатів творчого пошуку, застосування нестандартних, прогресивних технологій, оригінальних дидактичних ідей і форм забезпечення освітнього процесу.

Інте□нція – превербальний, осмислений намір (мета) мовця, що зумовлює комунікативні стратегії, внутрішню програму мовлення та способи її реалізації.

Інтерактивні вправи – частина заняття (шкільного уроку), яка використовується з метою засвоєння вивченого матеріалу та досягнення певних результатів навчання учнями.

Інтермедія (лат. *intermedius* – проміжний, середній) – невеличкий розважальний драматичний твір, який виконують між актами вистави.

Інтерпретація тексту – цілеспрямований когнітивний процес або результат переведення адресатом змісту повідомлення, тексту на підставі процедур їхнього сприйняття й розуміння в будь-яку словесно-знакову форму.

Інтертекстуальність – наявність у певному тексті слідів інших текстів, у більш широкому розумінні – діалогічний зв'язок тексту в семіотичному універсумі з попередніми текстами (рекурсивний) та з подальшим текстотворенням (прокурсивний).

Інтертекстуальність (фр. *intertextualité* – міжтекстовість) – міжтекстові співвідношення літературних творів. Полягає у: 1) відтворенні в літературному творі конкретних літературних явищ інших творів, більш ранніх, через цитування, алюзії, ремінісценції, пародіювання та ін.; 2) явному наслідуванні

чужих стилевих властивостей і норм (окремих письменників, літературних шкіл і напрямків) – тут мають місце всі різновиди стилізації.

Інтрига (франц. *intrigue*, від лат. *intricare* – заплутую) – спосіб організації подій у драматичному (рідше епічному, іноді – ліричному) творі за допомогою складних, напружених перипетій, гострої боротьби мотивів, часто прихованих намірів.

Інформаційно-комунікаційні технології – це інтеграція телекомунікацій, комп'ютерів, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, зберігати, передавати, змінювати інформацію та отримувати доступ до неї.

Картіна світу мовна – спосіб відбиття реальності у свідомості людини, що полягає у сприйнятті цієї реальності крізь призму мовних та культурно-національних особливостей, притаманних певному мовному колективу, інтерпретація навколишнього світу за національними концептуально-структурними канонами.

Кейс-технологія – найбільш поширений вид дистанційної технології навчання, побудований на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіовізуальних і мультимедійних навчально-методичних матеріалів та їх розсиланні для самостійного вивчення учням (студентам) чи організації регулярних консультацій у викладачів тьюторів традиційним або дистанційним способом.

Когезія – зв'язність тексту, що виявляється на поверхневому, формальному рівні. Когезія включає граматичні й лексичні засоби зв'язку, прономіналізацію, різні повтори, анафори та ін..

Когерентність – зв'язність тексту, що виявляється на змістовому, смислового рівні.

Когнітивна лінгвістика – мовознавчий напрям, в якому функціонування мови розглядається як різновид когнітивної (пізнавальної) діяльності, а когнітивні механізми та структури людської свідомості досліджуються через мовні явища.

Когнітивна методика – спосіб навчання української мови, що передбачає

засвоєння учнями мови в її когнітивній функції, мовних одиниць як носіїв мовної картини світу; метою когнітивної методики є опанування учнями мовних засобів як концептів – глибинних значень розгорнутих змістових структур тексту, що є втіленням мотивів, інтенцій автора, – задля формування вмінь адекватного сприйняття текстової інформації та створення власних текстів з урахуванням комунікативної мети й наміру, розвитку пізнавальної активності учнів, підвищення їхнього інтересу до вивчення української мови, виховання національної самосвідомості, поваги до мовних традицій українського народу й бажання наслідувати естетичні та етичні норми спілкування.

Комедія (грец. komodia) – драматичний твір веселого характеру, часто з висміюванням негативних явищ у побуті чи суспільному житті.

Компетентність – інтегрована здатність особистості, набута у процесі навчання; охоплює знання, уміння і навички, досвід, цінності, ставлення, що можуть цілісно реалізуватися в процесі конкретної навчальної ситуації; виявляється в певному контексті, коли є ситуація, де вона використовується.

Компетенція – необхідний комплекс знань, навичок та досвіду, що дозволяють ефективно здійснювати діяльність або певну функцію; містить очікувані й вимірювані досягнення, що підтверджують здатність (спроможність) студента виконувати певні дії самостійно після засвоєння програмового матеріалу.

Комплексні одиниці словотвору – це групи (комплекси) споріднених слів, у певний спосіб пов'язаних між собою відношеннями словотвірної похідності, або ж схеми побудови похідних слів, які характеризуються спільністю певних (формальних і семантичних) ознак (словотвірна пара, словотвірний тип, словотвірний ланцюжок, словотвірна парадигма, словотвірне гніздо).

Композиція (лат. compositio – побудова, складання, поєднання, створення) – побудова твору, доцільне поєднання всіх його компонентів у художньо-естетичну цілісність, зумовлену логікою зображеного, представленого читачеві світу, світоглядною позицією, естетичним ідеалом,

задумом письменника, каноном, нормами обраного жанру, орієнтацією на адресата.

Конотація—додатковий компонент значення мовної одиниці, що доповнює її предметно-логічний зміст суб'єктивними відтінками оцінки, емоційності, експресивності, функціонально-стилістичної забарвленості, а також відтінками, зумовленими соціальними, ідеологічними, культурними, ситуаційними аспектами комунікації.

Конфлікт (лат. conflictus – зіткнення, сутичка) – зіткнення протилежних інтересів і поглядів, напруження і крайнє загострення суперечностей, що призводить до активних дій, ускладнень, боротьби, супроводжуваних складними колізіями.

Концепт – у когнітивній лінгвістиці – одиниця ментальних або психічних ресурсів свідомості і тієї інформаційної структури, яка відображає знання й досвід людини; оперативна змістова одиниця пам'яті, ментального лексикону концептуальної системи і мови мозку, усієї картини світу, відображеної в мозку людини.

Культура мови – наука, що вивчає функціонування мови в суспільстві з погляду її нормативності й передбачає правила користування літературною мовою: правила вимови, наголошення, слововживання, формотворення, побудови словосполучень і речень; культура мови сприяє реальному втіленню в мовній практиці норм літературної мови, проведенню цілеспрямованої мовної політики.

Культурна конотація – денотативне або образно мотивоване аспекти значення у категоріях культури.

Лінгвістика тексту – галузь мовознавчих досліджень, об'єктом яких є правила побудови зв'язного тексту та його змістові категорії.

Лінгвістичний метод – сукупність різних прийомів аналізу тексту, за допомогою яких формуються знання про закономірності функціонування мови в різних сферах спілкування.

Лінгводидактика – термін, що вживається на позначення функціональної частини методики, в якій досліджуються закономірності

засвоєння мови, розв'язуються питання змісту курсу на основі лінгвістичних досліджень, вивчаються труднощі засвоєння мовного матеріалу та їх причини, визначаються принципи і методи навчання, шляхи і засоби формування комунікативної компетенції

Лінгвокультурема – одиниця аналізу спілкування, комплексне міжрівненве поняття, єдність лінгвального та екстралінгвального культурного змісту; поєднує власне-мовні уявлення і відповідні для них позамовні культурні чинники.

Лінгвокультурний концепт – складна змістова одиниця колективної свідомості національно-лінгвокультурного простору, що виявляє реалії об'єктивного або уявлюваного й міститься в національно-колективній пам'яті та відтворювана через вербальні і невербальні засоби у сталому вигляді.

Лірика (грец. *lirikos* – лірний; твір, виконаний під акомпанемент ліри – струнного музичного щипкового інструмента) – один із трьох, поряд із епосом та драмою, родів художньої літератури, в якому у формі естетизованих переживань осмислюється сутність людського буття, витворюється нова духовна дійсність, розбудована за законами краси.

Логічне доведення – логічна ідея, в якій істинність одних суджень обґрунтовується істинністю інших.

Магістерська робота – це самостійна науково-дослідна робота, яка виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту й отримання академічного ступеня магістра.

Магістр – освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні знання й уміння, достатні для виконання професійних завдань і обов'язків інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності.

Мелодрама (грец. *melos* – пісня, *drama* – дія; “співана драма”) – жанр п'єси (різновид народної оперети), сформований у XVIII ст., в якому музика вступає в найдраматичніші моменти для вираження емоцій мовчазного персонажа. У М. слова і музика звучать послідовно, а словесну фазу готує фаза музична.

Метод – спосіб пізнання, дослідження явищ природи і суспільного життя. Це також сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретного завдання. У найбільш загальному розумінні метод – це шлях, спосіб досягнення поставленої мети і завдань дослідження. Він відповідає на запитання: як пізнати.

Метод дослідження у лінгводидактиці – це шлях вивчення й опанування складними психолого-педагогічними процесами формування особистості, встановлення об'єктивної закономірності виховання і навчання за допомогою мови.

Метод навчання – спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності вчителів та учнів, спрямованої на вирішення завдань освіти, виховання і розвитку в процесі навчання.

Метод проектів (проектний метод) – спосіб навчання, що полягає в розв'язуванні певної навчальної проблеми шляхом творчого пошуку й презентації результатів у вигляді проекту; особистісноорієнтований метод навчання, заснований на самостійній діяльності учнів у розробці проблеми й оформленні певним чином практичного результату розробки; формує вміння самостійно обирати шляхи отримання інформації, прогнозувати результати роботи.

Методика дослідження – це система правил використання методів, прийомів та операцій.

Методологія – вчення про правила мислення при створенні теорії науки.

Міраклъ (фр. miracle від лат. miraculum – чудо) – один із жанрів середньовічної релігійно-повчальної драми, за основу якої бралися розповіді про “чуда”, здійснені Богородицею.

Містерія (грец. misterion – таїнство, таємний релігійний обряд на честь якогось божества) – західноєвропейська середньовічна релігійна драма, що виникла на основі літургійного дійства.

Мобільні технології у навчанні – нова технологія навчання, що базується на інтенсивному застосуванні сучасних мобільних засобів та технологій.

Мовленнєва ситуація – набір провідних параметрів комунікативної події, що допомагають орієнтуватися в комунікації й відрізнити одну комунікативну подію від іншої; узагальнена модель умов і обставин, що зумовлюють мовленнєву поведінку особистості в комунікативній події.

Мовленнєвий акт – елементарна мінімальна одиниця мовленнєвої поведінки, складниками структури якої є репрезентативи (описують стан справ, дійсність), директиви (слугують спонуканням до здійснення певного вчинку: наказ, прохання тощо); комісиви (покладають на мовця певні обов'язки: обіцянка та ін.); експресиви (емотиви) – слугують для вираження оцінок і емоцій, опису суб'єктивної картини світу мовця; декларативи – “інституційні”, нерідко ритуалізовані акти мовлення (призначення на посаду, оголошення війни тощо).

Мовна дискусія в кінці XIX ст. – дискусія загальнонаціонального масштабу щодо походження і статус української мови, її перспектив і варіантів у другій половині XIX – початку XX ст.

Мовна картина світу – засіб пояснення знань про світ; сукупність слів, що трактують актуальні для певного народу поняття; сукупність знань, що фіксуються засобами мови, результат перероблення інформації про довкілля й саму людину. На її формування впливають такі чинники, як мова, традиції, природа, ландшафт, виховання, навчання.

Мовна картина світу – цілісне відбиття конкретною мовою всього того, що існує в людині і навколо неї, здійснюване засобами мовної номінації зображення людини, її внутрішнього світу, дійсності, природи тощо. Особливості мовної картини світу виявляє передусім лексика історико-культурного етнографічного типу.

Мовний аналіз – це сукупність методичних прийомів, що систематично застосовується при вивченні усіх розділів мови: фонетики, лексики, граматики, словотвору, стилістики.

Молодограматизм – напрям у порівняльно-історичному мовознавстві, що поставив собі за мету досліджувати живі мови, які нібито розвиваються за суворими, що не знають винятків, законами.

Монолог (грец. *μονο* – один, єдиний, *logos* – слово) – тривале, внутрішньо однорідне і зв'язане висловлювання, що належить одному суб'єктові і виражає його думки, свідомі чи підсвідомі переживання, рефлексії, почуття та акти волі.

Мораліте (лат. *moralis* – моральний) – повчальна алегорична драма, поширена у Західній Європі у XV-XVI ст.

Морфологічний аналіз – різновид граматичного аналізу, покликаний забезпечити засвоєння і систематизацію ознак частин мови, їхніх граматичних категорій, вироблення міцних практичних навичок словозміни іменних слів і дієслів, підготовку до вивчення синтаксису як учення про зв'язки слів у словосполученні й реченні.

Москвофільство – спочатку мовно-літературна, а пізніше суспільно-політична течія, що виникла у першій половині XIX ст. серед українців Галичини, Буковини й Закарпаття з програмою єднання з Російською імперією і російським народом.

Мультимедійні засоби навчання – комбінування різних форм представлення комп'ютерної інформації на одному носіїві, наприклад текстової, звукової та графічної, або анімації та відео.

Мультимедійні засоби навчання – це подання інформації про об'єкти і процеси не традиційним текстовим описом, а за допомогою фото, відео, графіки, анімації, звуку, тобто в усіх відомих сьогодні формах.

Навчальні Інтернет-ресурси – ресурси мережі «Інтернет» різного типу (інформаційного, методичного тощо), які можна використовувати у процесі навчання з освітньо-виховною метою.

Народовство – назва культурницького, а згодом політичного руху, що виник на початку 1860-х років серед молодшої української інтелігенції в Галичині як протиположність до консервативного табору старшої інтелігенції, яка після невдачі змагань до повної національної емансипації здебільшого зневірилася в можливості самостійного національного розвитку українського народу і стала поступово культурно і політично орієнтуватися на Росію (див. москвофільство).

Національний характер – сукупність психологічно-ментальних та

поведінкових ознак, особливостей, притаманних певній етнонаціональній спільності.

Національно-культурний концепт – абстрагована одиниця національно-когнітивного і соціокультурного простору, що міститься в мовній свідомості як образ, уява і значущість певної цивілізаційної реалії в обсягах і обширах мережі усіх валентно визначуваних і сполучувальних зв'язків із національно-культурними маркерами і детермінантами.

Національно-культурний символ – слово (вислів), який має усталені зумовлені етнічної лінгвокультурою асоціативні зв'язки з поняттям про певний окультурений предмет.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обраний для вивчення.

Онлайн-навчання – форма дистанційного навчання за допомогою ІКТ і мережі «Інтернет».

Особливі константи української лінгвокультури – концепти «доля», «воля», «серце», «сім'я», «земля», «птаха», «дума».

П'єса (франц. *pièce* – частина) – різновид драми, в основі якої – конфлікт серйозного, складного і яскравого характеру.

Педагогічна інновація – уведення нового в цілі, зміст, форми і методи навчання та виховання; в організацію спільної діяльності вчителя і учня, вихованця.

Педагогічне говоріння – професійний вид мовленнєвої діяльності вчителя, спрямований на вирішення дидактиковиховних завдань. Педагогічне говоріння будується з урахуванням психологічних особливостей учнів і студентів, відзначається високою комунікативною культурою, предметною компетентністю, є взірцем для учнів і студентів.

Педагогічний дискурс – процес мовленнєвої комунікації в різноманітних ситуаціях педагогічного спілкування, що має своє рідну мету, суб'єктів спілкування, хронотоп, жанри комунікації, тексти, комунікативні стратегії та цінності. Головні його категорії – це учасники спілкування (учитель, учні, батьки), умови спілкування (навчально-виховний процес), організація

спілкування (мотиви, цілі учасників навчального процесу, стратегії і тактики), засоби спілкування (вербальні й невербальні; текст, жанр, стиль).

Порівняльно-історичний метод – сукупність прийомів і процедур історико-генетичного дослідження мовних сімей і груп, а також окремих мов для встановлення закономірностей їх розвитку.

Предмет дослідження – це те, що міститься в межах об'єкта дослідження.

Прецедентний текст – текст, що містить особливо значущу, важливу, цінну для багатьох людей інформацію; є важливим засобом навчання мови й виховання учнів

Ремарка (фр. *remarque* – примітка) – авторські пояснення у драматичному творі стосовно умов та часу дії, зовнішнього вигляду та поведінки дійових осіб тощо.

Ремінісценція (лат. *reminiscentia* – спогад) – неявна цитата (цитата без лапок), що відсилає до раніше прочитаного твору. Від алюзії відрізняється неусвідомленістю відгомону у творі автора текстів інших письменників.

Ретардація (лат. *retardatio* – затримка, уповільнення) – композиційний прийом, властивий епічним та драматичним творам; гальмування сюжетної дії, уповільнення розповіді про зображувану подію, яке досягається позасюжетними компонентами: ліричними (авторськими) відступами, літературно-філософськими, публіцистичними роздумами, екскурсами в минуле, зверненнями автора до читача або літературного персонажа, статичними описами, розмаїтими передісторіями і міжісторіями, спогадами героїв.

Рід – сукупність принципів формальної організації творів, що визначаються властивостями як предмета зображення, так і художнього мовлення.

«**Русалка Дністровая**» – літературний альманах, виданий у Будапешті (1837) зусиллями Руської трійці, який своїм зверненням до народної розмовної мови і уведенням її упорядниками правописом мав великий вплив на українське національне відродження і на розвиток української літератури в Галичині.

Самоідентифікація – процес, що являє собою усвідомлення своєї тотожності на основі певних ознак, приналежність до певної групи.

Символ – знак, що передбачає використання свого первинного змісту як форми іншого, більш абстрактного і загального; причому вторинне значення, що може виражати поняття, яке не має окремого мовного вираження, поєднується з первинним під спільним позначником.

Символ (англ. symbol) – знак, сутність у творі, яка позначає іншу сутність.

Синтаксичний аналіз – різновид граматичного аналізу, покликаний виробити вміння аналізувати структуру простого, простого ускладненого і складного речень, розкривати характер синтаксичних зв'язків слів у словосполученні й реченні та синтаксичних відношень, що сприяє розвитку зв'язного мовлення учнів.

Система мови – множинність елементів будь-якої природної мови, які перебувають у відношеннях і зв'язках один з одним і утворюють певну єдність і цілісність.

Словотвірний аналіз – це встановлення способу словотворення аналізованого слова, тобто визначення твірної основи і словотворчих афіксів та їхніх характеристик.

Собор руських учених – перший просвітницький з'їзд у Галичині, що відбувся у Львові з 19 по 26 жовтня 1848 року з участю 118 осіб, які вели наради у 9 секціях; обговорював питання розвитку української літературної мови.

Стили педагогічного спілкування – індивідуальнотипологічні особливості соціальнопсихологічної взаємодії педагога й учнів; у стилях педагогічного спілкування відображено особливості комунікативних взаємин педагога й учнів, характер взаємин педагога й учнів, творчу індивідуальність педагога; особливості учнівського колективу.

Структура мови – спосіб організації мовної системи, її внутрішня будова.

Структуралізм – мовознавчий напрям, який розглядає мову як чітко структуровану знакову систему і прагне до суворого формального її опису.

СтудіумРутенум – навчальна установа, що існувала у Львівському університеті 1787-1806 рр., заснована цісарем Йосифом II для підготовки освічених священиків, які не знали латинської мови. Викладання СтудіумРутенум відбувалося слов'яно-українською мовою, програма навчання була така сама, як і для студентів, що знали латинську мову.

Схема граматичного аналізу – це упорядкований перелік різноаспектних характеристик мовної одиниці, що охоплює її найважливіші граматичні ознаки, указує на семантико- та формально-граматичні зв'язки в межах відповідного розділу граматики.

Сценарій (італ. scenario від лат. scaena– сцена) – предметно-зображальна і композиційна основа сценічної вистави чи кінострічки, передана у формі скороченого викладу або максимально деталізована (в останньому випадку сценарій набуває драматургічної форми).

Сюжет (фр. sujet – тема, предмет) – подія чи система подій, покладена в основу епічних, драматичних, інколи ліричних творів, спосіб естетичного освоєння й осмислення, організації подій (художньої трансформації фабули), рух характерів у художньому часі й просторі.

Типологічний метод – висвітлення феноменів літератури, на основі їх зіставлення.

Трагедія (грец. tragoidia, букв. – козлиня пісня) – драматичний твір, який ґрунтується на гострому, непримиренному конфлікті особистості, що прагне максимально втілити свої творчі потенції, з об'єктивною неможливістю їх реалізації. Конфлікт Т. має глибокий філософський зміст, є надзвичайно актуальним у політичному, соціальному, духовному планах, відзначається високою напругою психологічних переживань героя. Т. майже завжди закінчується загибеллю головного героя.

Трагікомедія – п'єса, яка є і трагедією, і комедією. Термін застосував вперше Плавт у пролозі до “Амфітріона”. У театральній історії Т. визначають за трьома критеріями: персонажі, дія, стиль. Для Т. характерне зображення зустрічей, непорозумінь, примирень, галантних історій. Якщо класична трагедія будувалася за строгими правилами, то трагікомедія віддає перевагу

видовищності, дивовижності, героїзму, патетиці, бароковості.

Фабула (лат. *fibula* – байка, розповідь, переказ, казка, історія) – один із невід’ємних чинників сюжету в часі й просторі; розповідь про події, змальовані в епічних, драматичних, ліро-епічних творах, на відміну від самих подій – сюжету твору.

Фарс (франц. *farce* – начиняю, наповнюю) – жанр народного театру і літератури, в якому органічно поєднана гостра комедійність з життєвою вірогідністю ситуацій, положень і характерів. Включення у мораліте фарсових сценок сприяє “переключенню” уваги, зниженню напруги, а також було первісним проявом одивнення в драматургії.

Феєрія (франц. – фея, чарівниця) – жанр драми, що пов’язаний з ефектними перетвореннями (перевтіленнями) фантастичних чи казкових персонажів. У глядача феєрії створюється ілюзія нереальності, основою глядацької інтерпретації стає уява. Може мати різні форми: опера, балет, пантоміма, п’єса з фантастичною інтригою.

Філологічний метод – метод літературознавства, спрямований на вивчення тексту, його ретельний опис та коментування, залучення до аналізу досвіду мовознавства.

Формальний метод – вивчення художньої літератури, зокрема аналіз літературних творів, спрямований передовсім на дослідження їх форми як категорії, що визначає специфіку письменства, його іманентну сутність.

Функціоналізм – сукупність шкіл і напрямів, які характеризуються переважною увагою до вивчення функціонування мови як засобу спілкування.

Характер (грец. *harakter* – відмінна риса, ознака, особливість) – конкретна сукупність душевних рис, що визначає індивідуальність зображуваної особи й водночас узагальнює собою певні життєві типи людей, які постають у творі як предмет авторського пізнання та оцінки.

Глосарій термінів європейської вищої освіти

Академічна довідка – найновіша інформація про прогрес студентів у навчанні: які навчальні компоненти вони засвоїли, кількість кредитів ЄКТС, які вони заробили, та оцінки, які вони отримали. Це є важливий документ для

реєстрації прогресу та визнання навчальних досягнень, включно із мобільністю студентів. Більшість навчальних закладів видають академічні довідки, користуючись своїми інституційними базами даних.

Визнання (академічне визнання) – схвалення і прийняття курсів, кваліфікацій, чи дипломів одного вищого навчального закладу (вітчизняного чи іноземного) іншим з метою зарахування студента на подальше навчання. Академічне визнання може потребуватися для академічного зростання в іншому закладі, а в деяких випадках для доступу до іншої фахової діяльності на ринку праці (академічне визнання у професійних цілях). Стосовно Європейського простору вищої освіти, можна розглядати три основних рівні визнання, а також, пов'язані з ними інструменти (як пропонується Лісабонською конвенцією та Болонською декларацією): (i) визнання кваліфікацій, включно з попереднім навчанням та професійним досвідом, дозволяючи вступ, або повторний вступ до вищої освіти; (ii) визнання короткого періоду навчань у взаємозв'язку зі студентською мобільністю, вважаючи основним інструментом ЄКТС (Європейську систему перенесення і накопичення кредитів); (iii) визнання повних ступенів, вважаючи додаток до диплома основним інструментом (Vlăsceanu L., et al, 2004).

Визнання кредитів – процес, через який навчальний заклад засвідчує, що результати навчання, досягнуті й оцінені в одному навчальному закладі, задовольняють (деякі або усі) вимоги відповідної програми, її компонента або кваліфікації.

Визнання неофіційного і неформального навчання – процес, через який навчальний заклад засвідчує, що результати навчання, досягнуті й оцінені в іншому контексті (неофіційне чи неформальне навчання), задовольняють (деякі або усі) вимоги окремої програми, її компонента або кваліфікації.

Визнання попереднього навчання і досвіду – затвердження результатів навчання з офіційної освіти, або неофіційного, чи неформального навчання, здобутих перед запитом на перевірку (Рекомендації Ради 2012/С 398/01).

Визнання професійних кваліфікацій. Директива 2005/36/ЕС встановлює норми для держав-членів Європейського Союзу про доступ до здобуття

регульованої професії на основі відповідної фахової кваліфікації. Директива ставить умову, щоб приймаюча держава-член визнавала професійні кваліфікації здобуті в іншій державі-члені, що дозволяє власнику відповідної кваліфікації отримати таку саму професію у приймаючій державі, з метою доступу чи отримання професії. Визнання професійних кваліфікацій приймаючою державою-членом дозволяє власникам кваліфікації здобувати у державах-членах доступ до тієї ж професії, на яку вони кваліфікувалися у вітчизняній державі-члені і бути працевлаштованим у приймаючій державі-члені за таких самих умов, як і у своїй країні (Директива 2005/36/EC).

Відкриті освітні ресурси (OER) – цифровані матеріали, які пропонуються безплатно і відкрито для освітян, студентів та осіб, котрі займаються самоосвітою, з метою багаторазового використання у викладанні, навчанні і дослідницькій діяльності; вони включають навчальний зміст, інструменти програмного забезпечення для створення, використання і поширення змісту, а також ресурси для їх реалізації, для прикладу відкриті ліцензії; відкриті освітні ресурси стосується накопиченої цифрової власності, яку можна упорядковувати з метою подальшого використання, не обмежуючи можливості для зацікавлених у ній осіб (там же).

Вікно мобільності – це період часу, зарезервованого заздалегідь для міжнародної студентської мобільності, який вставляється у навчальний план навчальної програми (Ференц та ін., 2013 (Ferenczetal.)).

Вільний ініціатор (вільне незалежне переміщення осіб, які навчаються («freemovers»)) – студент, який бере участь у кредитній мобільності поза межами організованої студентської програми мобільності (наприклад Erasmus+). Вільний ініціатор вибирає заклад для навчання і організовує свою кредитну мобільність у ньому.

Віртуальна мобільність – міждержавне електронне навчання, коли студент проходить дистанційні курси навчання, запропоновані вищим навчальним закладом за кордоном. Віртуальна мобільність допомагає поліпшувати та доповнювати фізичну мобільність. Віртуальна мобільність може також відігравати важливу роль в стратегії інтернаціоналізації закладу

(MAappingUNIversityMObility) project, 2015).

Встановлення кредитів – процес встановлення відповідної кількості кредитів кваліфікаціям, ступеневим програмам або окремим освітнім компонентам. Кредити встановлюють повним кваліфікаціям чи програмам відповідно до національного законодавства або практики з посиланням на національні і/або Європейські рамки кваліфікацій. Вони призначаються освітнім компонентам, наприклад, розділам курсів, дипломним роботам (дисертаціям), навчанню на базі організації та практиці, беручи за основу розподіл 60 кредитів на один академічний рік денної форми навчання, відповідно до розрахованого навантаження, необхідного для досягнення визначених результатів навчання кожного компонент.

Гарант освітньої програми – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми. Також може бути, а може не бути одночасно її керівником чи завідувачем кафедри.

Гнучкість. Стосується заходів, які забезпечують більшу гнучкість вищої освіти. Ідея цієї концепції у тому, щоб відкрити вищу освіту більшій кількості людей і збільшити адаптивність до численних світів у сучасних суспільствах. Це також відноситься до гнучкості у розробці програми/навчального плану і підходів до навчання і викладання.

Голістичний підхід (holistic approach) – цілісний підхід до розгляду певних питань. Так, у процесі акредитації освітніх програм важливо враховувати повну картину організації освітнього процесу. Окремі недоліки, прорахунки, брак ресурсів іноді можуть збалансовуватися правильно вибраною стратегією і пов'язаними з нею перспективами розвитку. З іншого боку, 4 очевидно сильні сторони освітньої програми, що впливають тільки з виконання деяких критеріїв оцінювання якості освітніх програм, не можуть бути виправданням для ігнорування інших критеріїв.

Дескриптори циклу (рівня) – Загальноприйняті положення стосовно очікуваних результатів для кожного з трьох циклів. Хорошим прикладом дескрипторів циклу (рівня), в загальному, є так звані Дублінські дескриптори, які (разом з ЄКТС) стали підґрунтям для рамки кваліфікацій ЄПВО.

Додаток до диплома – додаток до диплома є документом, що супроводжує диплом про вищу освіту і забезпечує стандартизований опис характеру, рівня, контексту, змісту і статусу 202 навчання завершеного власником цього документу. Він видається вищим освітнім закладом відповідно до стандартів погоджених Європейською комісією, Радою Європи і ЮНЕСКО. Додаток до диплома є також частиною інструментів прозорості рамки Європас. Він містить такі вісім розділів інформації: власник диплома; кваліфікація; рівень і функція; зміст і отримані результати; засвідчення додатка; деталі відповідної національної системи вищої освіти (забезпечується Національними Академічними Інформаційними Центрами із Визнання (NARICs)); будь-яка додаткова відповідна інформація. Випускники усіх країн, що беруть участь у Болонському процесі, мають право отримати Додаток до диплома автоматично, безплатно і поширеною Європейською мовою.

Дублінські дескриптори є дескрипторами циклу (або «дескрипторами рівня») представлені у 2003 і запроваджені у 2005 році як Рамка Кваліфікацій ЄПВО. Вони пропонують загальні твердження типових очікуваних досягнень і здатностей, пов'язаних з присудженнями ступенів, які відображають завершення кожного (Болонського) циклу чи рівня. Дескриптори формулюють термінами, що стосуються рівнів умінь (компетенцій), а не результатів навчання, і вони дають змогу розрізняти різні цикли між собою у загальних рисах. Дескриптор рівня включає такі п'ять компонентів: знання і розуміння; застосування знань і розуміння; висловлювання суджень; спілкування; навички навчання впродовж життя.

Еразмус+ – програма Європейського Союзу для освіти, навчання, молоді та спорту з 2014- 2020 (Положення (ЄС) №1288/2013).

Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (ЄРК). Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя є

загальноприйнятою Європейською рекомендаційною (еталонною) рамкою, яка дозволяє країнам Європейського Союзу поєднувати свої системи кваліфікацій одна з одною. Вона була затверджена Європейським парламентом і Радою 23 квітня 2008 року. ЄРК використовує вісім відповідних рівнів, що ґрунтуються на результатах навчання, які визначаються трьома категоріями - знання, навички і уміння (компетенції). Це зміщує акцент від вхідних даних (тривалість навчального досвіду, тип закладу) до реальних знань власника кваліфікації і його здатності демонструвати уміння. Це робить кваліфікації чіткішими і більш зрозумілими для різних країн і систем Європейського Союзу.

Європейська система кредитів професійно-технічної освіти і підготовки (ECVET). Європейська система кредитів професійно-технічної освіти і підготовки сприяє перенесенню, визнанню і накопиченню результатів навчання з метою здобуття кваліфікації. Це децентралізована система, що базується на добровільній участі 203 країн-учасниць і зацікавлених сторін у професійній підготовці, зважаючи на національне законодавство і положення. Ця система надає методологічну рамку для опису кваліфікацій на основі результатів навчання з використанням одиниць, які дозволяють призначати бали, що переводяться, країнами-учасницями з різними освітніми системами і рамками кваліфікацій. Європейська система кредитів професійно-технічної освіти і підготовки ґрунтується на угоді партнерів стосовно прозорості кваліфікації і взаємній довірі зацікавлених сторін (ECVET, 2010).

Європейська система перенесення і накопичення кредитів (ЄКТС) – це орієнтована на особу, яка навчається, система перенесення і накопичення кредитів, що ґрунтується на принципі прозорості процесів навчання, викладання й оцінювання. Мета ЄКТС полягає у сприянні процесу планування, запровадження й оцінювання освітніх програм, а також мобільності студентів через визнання навчальних досягнень, кваліфікацій та періодів навчання.

Європейський простір вищої освіти (ЄПВО). Європейський простір вищої освіти (ЄПВО) був запущений на десяту річницю Болонського процесу, у березні 2010 року, під час Будапештсько-Віденської конференції міністрів. Ґрунтуючись на основній цілі Болонського процесу з моменту його

започаткування у 1999 році, ЄПВО створений для забезпечення більш порівнянних, сумісних, узгоджених та привабливих систем вищої освіти у Європі.

Забезпечення якості – процес або система процесів, прийнятих на національному та інституційному рівнях, для забезпечення якості освітніх програм і присуджених кваліфікацій. Забезпечення якості повинно гарантувати навчальне середовище, у якому зміст програм, навчальні можливості та потужності відповідають цілям. Забезпечення якості часто має відношення до контексту постійного вдосконалення циклу навчання (тобто, забезпечення і поліпшення діяльності).

Затвердження – процес підтвердження уповноваженим органом того, що особа здобула результати навчання, оцінені відповідним стандартом, і складається з таких чотирьох чітких фаз: 1. Ідентифікація через діалог відповідних знань особи. 2. Документація для візуалізації знань особи. 3. Формальне оцінювання цих знань. 4. Сертифікація результатів оцінювання, що веде до часткової або повної кваліфікації (Рекомендація Ради 2012/С 398/ 01).

Каталог курсу (Інформаційний пакет). Каталог курсу(інформаційний пакет) містить детальну, зручну для користувача, найновішу інформацію про навчальне середовище у закладі (загальна інформація про заклад, його ресурси та послуги, а також академічна інформація про програми та індивідуальні освітні компоненти), який має бути заздалегідь доступним студентам до їх вступу в установу і під час всього навчання, щоб дати їм можливість зробити правильний вибір і якомога ефективніше використовувати свій час. Каталог курсу слід розмістити на веб-сторінці навчального закладу із зазначенням назви курсів/предметів національною мовою (чи регіональною мовою, якщо це доцільно) та англійською мовою з метою легкого доступу для всіх зацікавлених сторін. Навчальний заклад самостійно вирішує щодо формату Каталогу та послідовності представлення інформації. Каталог доцільно надрукувати заздалегідь до початку навчання, щоб потенційні студенти змогли зробити свій вибір.

Кваліфікація – будь-який ступінь, диплом, або інший сертифікат,

виданий компетентним органом, що підтверджує успішне завершення визнаної програми навчання.

Кредит (ЄКТС) Кредити ЄКТС відображають обсяг навчання, що базується на визначених результатах навчання та пов'язаному з ними навантаженні. 60 кредитів ЄКТС призначаються результатам навчання і відповідному навантаженню повного навчального року або його еквіваленту, що, зазвичай, охоплює ряд освітніх компонентів, яким (на основі результатів навчання та навантаження) призначаються кредити. Кредити ЄКТС, в основному, виражаються цілими числами.

Кредитна мобільність – мобільність студента за обміном, який перебуває в закладі, що його приймає, протягом певного періоду, впродовж якого він/вона виконує певні види діяльності, яким встановлені навчальні кредити, що в подальшому визнаються закладом, який скеровував студента на навчання.

Критерії оцінювання – опис того, що особа, яка навчається, повинна робити, і на якому рівні, з метою демонстрації досягнень результатів навчання. Форми (Методи) та критерії оцінювання освітнього компонента повинні відповідати і узгоджуватися з результатами навчання, визначеними для нього, та з формами навчальної діяльності, які використовувалися. Присвоєння кредитів Формальне надання отримання студентами та іншими особами, що навчаються, кредитів, встановлених кваліфікаціям і/ або їх компонентам, за умови досягнення ними визначених результатів навчання. Національні органи влади повинні вказувати заклади, які уповноважені присвоювати кредити ЄКТС. Кредити присвоюються кожному студенту після завершення обов'язкових видів навчальної діяльності і досягнення визначених результатів навчання, що підтверджується відповідним оцінюванням. Якщо студенти та інші особи, які навчаються, досягли результатів навчання в інших формальних, неформальних, чи неофіційних навчальних контекстах або часових рамках, кредити можуть присвоюватися через оцінювання та визнання цих результатів навчання.

Масові відкриті онлайн курси (MOOCs) – курси, які дозволяють відкритий вступ з безплатним записом і реалізуються в онлайн режимі, зазвичай з автоматизованою підтримкою, або взаємною підтримкою членів віртуальної

групи. Вони часто мають велику кількість зарахованих осіб, які навчаються.

Модуль – одиниця курсу в системі, де кожна одиниця курсу має однакову кількість кредитів, або кратну їй.

Навантаження – визначення часу, який, зазвичай, необхідний особі, яка навчається, для завершення усіх форм навчальної діяльності, таких як лекції, семінари, проекти, практична робота, практика, самостійне навчання, що вимагається для досягнення визначених результатів навчання у формальних навчальних середовищах. Відповідність навантаження денної форми навчання одного академічного року 60-ти кредитам часто затверджується національними нормативно-правовими положеннями. У більшості випадків навантаження складає від 1500 до 1800 годин на один навчальний рік. Це означає, що один кредит відповідає 25 - 30 годинам роботи. Слід розуміти, що такий розрахунок відображає типове навантаження, і що для окремих студентів реальний час для досягнення результатів навчання варіюватиметься.

Навчальна мобільність. Навчальна мобільність зазвичай розуміється як фізична мобільність, за якої особа, яка навчається, /студент переміщається у заклад іншої країни для вивчення всієї програми, або її частини. Переважна більшість такої мобільності відбувається у контексті запланованих і організованих програм. Кредити за такої мобільності формально визнаються закладом, що відправляє студента на навчання. Існує значна кількість 'вільних ініціаторів' із мобільності, яка залежить від їх власної ініціативи. Для осіб, які навчаються, поряд із фізичною мобільністю все більш доступною стає віртуальна мобільність. Це також відбувається завдяки організації спільних навчальних планів або навчальних планів спільного користування, або завдяки відкритим університетам, відкритим освітнім ресурсам, масовим відкритим онлайн курсам (MOOCs), або іншим онлайн-матеріалами.

Навчальна практика – спланований період отримання досвіду поза межами закладу (наприклад, на робочому місці), з метою допомоги студенту розвинути конкретні навички, знання і розуміння, що є частиною його програми.

Навчальна траєкторія – це маршрут/шлях, обраний особою, яка

навчається, для поступового опанування знаннями і здобуття бажаного ряду умінь (компетенцій). Навчальна траєкторія може бути ‘приписом’ (показчиком) з допомогою інституційних рекомендацій та положень (включно з визнанням попереднього навчання і досвіду). Різні навчальні траєкторії можуть вести до присудження однакової кваліфікації. По суті концепт ‘навчальна траєкторія’ акцентує увагу на виборі студента у досягненні бажаних освітніх цілей.

Навчальний курс – самодостатній, формально структурований навчальний досвід. Він повинен містити цілісний і чіткий перелік результатів навчання, визначені форми навчальної діяльності узгоджені з часом відведеним в навчальному плані та відповідними критеріями оцінювання.

Навчання впродовж життя – уся навчальна діяльність, здійснена впродовж життя, з метою поліпшення знань, навичок і умінь (компетенцій)з особистої, цивільної, соціальної перспективи і/або пов’язаної з працевлаштуванням (Communication (2001) 678). Програми і служби, які роблять внесок у навчання впродовж життя у секторі вищої освіти, можуть включати програми з провідними тенденціями, неперервну освіту, вечірні заняття, спеціальні програми для студентів з неповним робочим днем, доступ до бібліотек/ресурсів вищих навчальних закладів, дистанційне навчання, підготовчі курси, цільове керівництво, консультації і ряд інших дій та ініціатив.

Навчання на базі організації. Навчання забезпечується університетом, коледжем або іншим провайдером навчання безпосередньо на робочому місці, зазвичай, під наглядом особи з тієї самої організації, а також фаховим наставником ззовні(Шотландська Рада Фінансування, 2015).

Накопичення кредитів – процес нагромадження кредитів, встановлених за досягнення результатів навчання освітніх компонентів у формальних контекстах, а також за інші види навчальної діяльності, що реалізовані в неофіційних і неформальних контекстах. Студент може накопичувати кредити з метою здобуття кваліфікації, відповідно до вимог закладу, який присуджує ступені; документального підтвердження особистісних досягнень для навчання впродовж життя.

Національна рамка кваліфікацій (НРК) – інструмент для класифікації

кваліфікацій відповідно до переліку критеріїв досягнутих встановлених освітніх рівнів, який спрямований на інтеграцію і координацію національних підсистем кваліфікацій і поліпшує прозорість, доступ, прогресію та якість кваліфікацій з врахуванням вимог ринку праці і громадянського суспільства (Рекомендації Ради 2012/С 398/01). Національні рамки кваліфікацій охоплюють усі освітні кваліфікації – або усі кваліфікації вищої освіти, в залежності від політики відповідної країни – в освітній системі. Вони показують, що, особи, які навчаються, повинні знати, розуміти і здатні робити на основі даної кваліфікації (результатів навчання), а також як кваліфікації в системі поєднуються, тобто як особи, що навчаються, можуть рухатися між кваліфікаціями в освітній системі. Національні рамки кваліфікацій розвиваються компетентними громадськими владними структурами відповідної країни у співпраці з широким колом зацікавлених сторін – включно і з вищими навчальними закладами, студентами, науково-педагогічними працівниками і працедавцями.

Неофіційне навчання – навчання, яке є результатом повсякденної діяльності, що стосується роботи, сім'ї чи дозвілля, що не організовується або структурується на основі цілей, часу або підтримки навчання; це може бути ненавмисно з перспектив особи, яка навчається; прикладами результатів навчання, набутих шляхом неформального навчання, можуть бути: навички набуті впродовж життя і внаслідок професійного досвіду, навички управління проектами, навички у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, набуті на роботі, у процесі вивчення мови, міжкультурні навички, набуті під час перебування за кордоном, навички у сфері ІКТ набуті поза межами роботи, навички набуті у волонтерській діяльності, культурних заходах, спорті, роботі з молоддю і через діяльність вдома (наприклад, догляд за дитиною) (Рекомендація Ради 2012/С 398/01).

Неперервний професійний розвиток (НПР) – неперервний професійний розвиток, як аспект навчання впродовж життя, що іноді відноситься до неперервної професійної освіти, описує навички, знання та досвід, які особа здобуває формально та неформально у процесі фахової діяльності, і на яких

базуються її основні кваліфікації та практика. Усе частіше у професійних і технічних сферах існує офіційна вимога продовжувати навчання та розвивати знання, навички і уміння(компетенції) впродовж усієї фахової діяльності, щоб йти в ногу з часом і працювати в безпеці, законно і ефективно. Формальний НПР, що є професійною вимогою, затверджується та документується. Все частіше роботодавці очікують від працівника офіційного оригінального запису про НПР, і в результаті, це стало важливим елементом у навчальному плані.

Неформальне навчання – навчання, яке відбувається через заплановану діяльність (на основі навчальних цілей, часу навчання) і з використанням певної форми навчальної підтримки (наприклад, стосунки особа, яка навчається, - викладач); може охоплювати програми для передачі фахових навичок, поширення грамотності дорослих і надання базової освіти для ранніх випускників; досить типові випадки для неформального навчання включають корпоративні тренінги, завдяки яким організації оновлюють і покращують навички своїх працівників, для прикладу, навички у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, структурованого онлайн-навчання (наприклад, використання відкритих освітніх ресурсів), і курси, організовані громадянськими суспільними організаціями для своїх членів, цільової групи, або загальної громадськості (там же).

Освітній компонент – це самодостатній і формально структурований навчальний досвід (такий як: навчальний курс, модуль, практика).

Перенесення (кредитів) – процес зарахування кредитів, що присвоєні в одному контексті (програмі, закладі) і визнані в іншому контексті, з метою отримання кваліфікації. Кредити, присвоєні студенту в рамках однієї програми, можуть бути перенесені із закладу для накопичення в іншій програмі того ж самого або іншого навчального закладу. Перенесення кредитів – це ключ до успішної навчальної мобільності. Навчальні заклади, факультети, кафедри можуть укладати угоди, які забезпечують автоматичне визнання і перенесення кредитів.

Перенесення кредитів – процес, за якого кредити, присвоєні одним відповідним органом вищої освіти, визнаються та нараховуються відповідно до

вимог програми іншого закладу; або процес, що дозволяє кредитам здобутим за певною програмою відповідати вимогам іншої програми.

Програма (освітня) – комплекс (перелік) освітніх компонентів, який ґрунтується на результатах навчання, що визнаються з метою присудження відповідної кваліфікації.

Прогресія – процес, який надає можливість особам, які навчаються, переходити з одного рівня кваліфікації до наступного та мати доступ до освітніх програм, що здійснюють підготовку для отримання кваліфікацій вищого рівня порівняно з тими, які вже ними здобуто.

Рамка кваліфікацій європейського простору вищої освіти (РК-ЄПВО). У ЄПВО рамки кваліфікацій знаходяться на двох рівнях. Всеохоплююча рамка (РК-ЄПВО) затверджена у 2005 році і всі країни учасниці зобов'язалися розвивати національні рамки кваліфікацій, які є сумісними з цією всеохоплюючою рамкою. Національна рамка кваліфікацій для вищої освіти охоплює усі кваліфікації у системі вищої освіти. Вона показує очікувані результати навчання для даної кваліфікації і спосіб руху особи, яка навчається між кваліфікаціями. Мета РК-ЄПВО організувати кваліфікації національної вищої освіти у всеохоплюючу широко-європейську рамку кваліфікацій. У межах цієї рамки кваліфікації визначаються згідно з рівнями складності і труднощів (бакалавр, магістр, доктор). РК-ЄПВО визначає три основні цикли, які описуються Дублінськими дескрипторами. Вони пропонують загальні положення типових очікувань від досягнень і здібностей стосовно присуджених ступенів, що відображають закінчення кожного циклу. Перший і другий цикли характеризуються також шкалою кредитів.

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури (у т.ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною. Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від

“здобування знань” і “одержання практичних навичок” до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного З плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Спільна програма – інтегрований навчальний план (освітня програма), що координується і пропонується спільно різними вищими навчальними закладами, і веде до подвійних/множинних ступенів або спільного ступеня (там же).

Спільний ступінь – єдиний документ, що присуджується вищими навчальними закладами, які пропонують спільну програму. Спільний ступінь визнається на національному рівні, як присудження спільної програми (EQAR, 2015).

Студентоцентроване навчання – підхід у навчанні, що характеризується інноваційними методами викладання, спрямованими на поліпшення навчання у процесі взаємодії викладачів і студентів, і вбачає у студентах важливих активних учасників їхнього власного навчання, формування переносних навичок, для прикладу, вирішення проблеми, критичне та рефлексивне мислення (ESU, 2010). Студентоцентрований підхід (student-centered approach) розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Протилежністю цього підходу є парадигма студента як об'єкта навчання, не спроможного на повноцінну агентність, а відтак такого, що потребує виховання і догляду. У цій парадигмі заклад вищої освіти патерналістично вирішує, що і як мають вчити студенти. Студентоцентрований підхід передбачає взаємоповагу між студентом і викладачем, реальну вибірковість дисциплін, 20% участь студентів у системі внутрішнього забезпечення якості ЗВО та процесах акредитації освітніх програм, наявність процедур реагування на студентські скарги та ін. Посилюється роль викладача як фасилітатора. Він не лише читає лекції, а й

організовує інтерактивне спілкування, сприяє особистісному розвитку студентів, формує атмосферу взаєморозуміння і довіри.

Ступенева мобільність – навчальна мобільність з метою здобуття ступеня, навіть якщо тільки частина програми засвоюється закордоном. Наприклад, спільне запровадження ступеневих програм і спільне присудження ступеню. (Проект з відображення університетської мобільності (MappingUniversityMobility Project), 2015).

Ступенева програма – перелік освітніх компонентів, який передбачає присудження ступеня студенту після успішного завершення усіх вимог.

Таблиця розподілу оцінок. Таблиці розподілу оцінок показують спосіб використання існуючої національної чи інституційної шкали – або відкритий доступ або вибіркові системи – і дозволяє порівнювати статистичний розподіл оцінок у паралельній референтній групі іншої установи. Вони відображають статистичний розподіл позитивних оцінок (прохідна оцінка і вище) присвоєних у кожній галузі навчання у конкретному закладі.

Угода про навчання – формалізоване погодження трьох сторін, залучених у процес мобільності – студент, заклад, що відправляє на навчання та заклад чи організація/підприємство, що приймає – для сприяння кредитної мобільності і її визнання. Угода про навчання підписується трьома сторонами перед початком мобільного періоду з наміром надати студенту підтвердження, що кредити, які він/вона успішно здобуде під час періоду мобільності, будуть визнані.

Удаваний (фейковий, фіктивний) освітній процес є введенням в оману стейкхолдерів (зацікавлених сторін) і шахрайством. Його зміст полягає у створенні видимості освітнього процесу з метою прикриття його фактичної відсутності. Це явище має місце, наприклад, у тому разі, коли здійснення освітнього процесу (проведення занять, контрольних заходів та ін.) документується, однак насправді він не здійснюється: студенти та викладачі переважно не присутні на цих заняттях, письмові завдання не виконуються, виставлення оцінок відбувається без реального оцінювання здобувачів вищої освіти тощо.

Уміння (компетенція) – Європейська рамка кваліфікацій (ЄРК) визначає уміння (компетенцію) як здатність використовувати знання, навички і особисті, соціальні та/або методологічні здібності у робочих чи навчальних ситуаціях для професійного і особистісного розвитку. У контексті Європейської рамки кваліфікацій уміння (компетенція) описується в термінах відповідальності та автономії. Сприяння розвитку умінь (компетенцій) – об’єкт усіх освітніх програм. Уміння (компетенції) розвиваються в усіх модулях (одиницях) курсу і оцінюються на різних етапах програми. Деякі уміння (компетенції) вузькоспеціалізовані (стосуються конкретної галузі навчання), інші загальні (спільні для будь-якого ступеневого курсу). Розвиток умінь (компетенцій), зазвичай, відбувається в інтегрований та циклічний спосіб впродовж всієї програми.

Формальне навчання – навчання, яке типово забезпечується освітньою або навчальною установою, структуроване (в плані навчальних цілей, часу навчання та підтримки навчання) і 204 призводить до отримання сертифікату. Формальне навчання є власним вибором з точки зору особи, яка навчається.

Форми (методи) оцінювання – сукупність письмових, усних і практичних тестів/екзаменів, проектів, виступів, презентацій і портфоліо, що використовуються для оцінювання прогресу особи, яка навчається, і з’ясування досягнень результатів навчання для кожного компонента.

Цикл. Однією із цілей Болонської декларації у 1999 було «прийняття системи, що ґрунтується на двох основних циклах, доступневому і ступеневому». У 2003 році докторське навчання включено у Болонську структуру і віднесено його до третього циклу. ЄПВО визначив ієрархію трьох циклів вищої освіти (перший цикл, другий цикл, третій цикл). Усі кваліфікації вищої освіти у ЄПВО визначені в межах цих трьох циклів.

Liberalartseducation (вільне творче навчання) – концепція, розрахована на самостійне формування здобувачем вищої освіти траєкторії власного навчання. Вона значною мірою спирається на курси вільного вибору. Цей підхід спрямований на персональне зростання здобувачів вищої освіти, включно з їхніми інтелектуальними спроможностями, здатністю приймати рішення, мати

широкий світогляд тощо, а також на підвищення якості освітнього процесу ЗВО. Пов'язаний із західною традицією навчання “вільним мистецтвам”, зокрема представленою в системі американських liberalartscolleges, що відносяться до закладів вищої освіти. Цей підхід принципово відрізняється від професійної підготовки й залучення здобувачів вищої освіти до наукових досліджень.